

VARA KOMMUN

Årsredovisning 2024

Vara kommun

Innehållsförteckning

Inledning	2
Årsredovisningens struktur.....	2
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Kommundirektören har ordet.....	5
Förvaltningsberättelse	7
Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
Den kommunala koncernen	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	9
Händelser av väsentlig betydelse.....	15
Styrning & uppföljning av den kommunala verksamheten.....	16
God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning	20
Balanskravsresultat	37
Väsentliga personalförhållanden	38
Förväntad utveckling	43
Räkenskaper.....	45
Driftredovisning	45
Ekonomisk analys driftredovisning.....	46
Driftredovisning kommunala bolag.....	48
Investeringsredovisning.....	49
Resultaträkning	53
Kassaflödesanalys	54
Balansräkning.....	55
Noter	57
Revisionsberättelse.....	70
Bilagor.....	73
Attraktivt Vara med livskvalitet för alla	73
Verksamhet med god kvalitet	73
Välmående arbetsplats	76
Hållbar ekonomi.....	76

Inledning

Årsredovisningens struktur

Del 1. Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen beskrivs väsentliga delar avseende ekonomi och verksamhet och består av följande rubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Del 2. Räkenskaper

Del två innehåller drifts- och investeringsredovisning för kommunen och de kommunala bolagen, räkenskapsrapporter med tillhörande nothänvisningar för kommunen och kommunkoncernen samt en revisionsberättelse.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Under 2024 fortsatte Vara kommun att utvecklas kraftfullt, med framtidstro, gemensamt engagemang och tydligt fokus på att förbättra hela kommunen. Befolkningen ökade med 22 personer till 16 088 invånare, ett tecken på att våra långsiktiga insatser för en attraktiv livsmiljö bär frukt. Trots ett tuffare omvärldsläge höll vi en stabil ekonomi med ett positivt resultat, vilket skapar fortsatt handlingsutrymme för framtida satsningar.

Att ge näringen rätt förutsättningar ger resultat. Vara kommun placerade sig på plats 20 i Svenskt Näringslivs ranking, det bästa resultatet någonsin. Bakom framgången ligger vårt kontinuerliga arbete med företagsbesök, frukostmöten och näringslivsluncher, mötesplatser där företagare och kommunen tillsammans utvecklar idéer och lösningar. Detta, i kombination med god service, har skapat ett näringslivsklimat där företag vill växa och etablera sig.

Under året tog kommunfullmäktige ett viktigt beslut som formar framtidens boende i Vara, genom att ge Vara Bostäder i uppdrag att bygga fler bostäder under de kommande åren. Det innebär en långsiktig satsning på nyproduktion i flera etapper och planering har redan inletts i Kvänum. Detta är en historisk möjlighet att erbjuda attraktiva bostäder i hela kommunen, från tätort till landsbygd.

Även infrastrukturen utvecklas. Torggatan i Vara tätort har färdigställts, ett omfattande projekt där både VA-ledningar bytts ut och gaturummet fått ett rejält lyft. Kommunfullmäktige beslutade dessutom om att skapa en ny järnvägspassage som kommer att knyta ihop det nya bostadsområdet Håkan Månsgården med centrala Vara. Detta stärker tillgängligheten och möjliggör fortsatt stadsutveckling. Under året har vi fortsatt arbetet med våra tätortsvandringar där invånare, föreningar och företag tillsammans med kommunen inventerar utvecklingsmöjligheter i hela kommunen.

Tryggheten i vår kommun är grundläggande och vi har fortsatt samarbetet med polis, skolor och andra aktörer för att stärka det förebyggande arbetet. Efter branden på Smedjegatan agerade kommunen snabbt och kraftfullt. Ingen kom till skada och alla drabbade fick stöd, vilket visar styrkan i vår krisberedskap. Under året lanserades också ett initiativ där unga i samarbete med fritidsverksamheter pekade ut otrygga platser och varit med och utformat konkreta åtgärder. Engagemang skapar trygghet.

Socialförvaltningen har fortsatt sitt arbete för en trygg och värdig äldreomsorg. Fokus har legat på kvalitet, bemanning och individuellt stöd. Sjukfrånvaron har minskat, andelen heltidsanställda har ökat och fler nya medarbetare har rekryterats, särskilt under sommaren. Parallellt har sociala aktiviteter och delaktighet lyfts fram som en viktig del av omsorgen. Planering pågår också för nya boendeformer som ska svara mot framtidens behov.

Under året invigdes den nya Alléhallen, en modern och funktionell idrottsanläggning som skapar nya möjligheter för rörelse, möten och evenemang i hela kommunen. Hallen har snabbt blivit en viktig samlingsplats för både

föreningsliv och skolor, och stärker vår ambition om att erbjuda goda livsvillkor för alla. Vi gläds också åt att Lagmansgymnasiet fortsatt attraherat fler elever och därmed ökat i elevantal. Det visar att vår gymnasieskola står stark och upplevs som ett attraktivt alternativ – inte bara av ungdomar i Vara, utan även från närliggande kommuner. Utvecklingen är ett kvitto på att våra investeringar i skola, lärmiljöer och relationer ger resultat.

Med 2024 som språngbräda går vi in i framtiden med energi och tillförsikt. Vara kommun ska vara en plats där det är enkelt att leva, verka och växa, oavsett om du är barn, senior, företagare eller nyinflyttad. Vi är stolta över det vi åstadkommit tillsammans och ser fram emot att fortsätta vår resa framåt med hållbar utveckling, god ekonomi och invånaren i centrum.

Ett varmt tack riktas till all vår fantastiska personal som varje dag gör sitt yttersta för att leverera god service till våra invånare. Tack även till alla föreningar, företagare och politiker som med sitt engagemang och sin drivkraft bidrar till att utveckla och stärka vår kommun.

Tillsammans bygger vi framtidens Vara med hjärta, vilja och kraft!

Gabriela Bosnjakovic

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören har ordet

Året som gick var ett händelserikt år, såväl i omvärlden som för Vara kommun. Oavsett vad som än händer i omvärlden så är kommunens verksamheter och bolag alltid fokuserade på att leverera välfärdstjänster för Varaborna och dess företag. Och det har vi gjort även 2024. Några exempel på det är 121 131 levererade hemtjänsttimmar, 103 beslut om bygglov, 1724 elever har fått undervisning i grundskolan och 87 201 besökare i kommunens bibliotek. Omvärldsläget kräver nu en mer omfattande planering för att skapa mer uthållighet och robusthet i de kommunala verksamheterna.

Utgångspunkten är att ständigt arbeta för att förbättra verksamheten och bli bättre. Därför har Vara kommun nu satsat på ett långsiktigt utvecklingsarbete som tar sikte på 2030. Det innebär en satsning på medarbetarskap och ledarskap, på förändringskompetens, innovation och digitalisering. Och fortsatt arbete med den etiska kompassen.

Under året har arbetet med att ta fram den fördjupade översiktsplanen för nordöstra Vara tätort fortsatt. Det innebär att ny verksamhetsmark tas fram samt en ny infart till Vara tätort planeras. Ett nytt bostadsområde håller på att ta form i den västra delen av Vara tätort, Håkan-Månsgården. Den första detaljplanen är på väg parallellt med planprogrammet för området, ett område som kan möjliggöra för ca 800-1000 nya bostäder.

Vidare har beslut fattats om att den nya järnvägspassagen ska placeras vid Allégatan. Därmed har en viktig pusselbit fallit på plats för utvecklingen av såväl boende, trafik- och logistiklösningar för kommunen under lång tid.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om en plan för utbyggnation bostäder i Vara Bostäders regi. Planen omfattar ett stort antal bostäder i såväl Vara tätort som de mindre orterna i kommunen. Under året har VaraNet arbetat med en utbyggnadsplan för fiberinfrastrukturen. Planen är under omarbetning och kommer att presenteras under våren 2025.

Att erbjuda verksamhetsmark och skapa förutsättningar för både befintliga företag att växa och nya företag att etableras har varit och kommer även i framtiden vara prioriterat för Vara kommun. Ambitionen är att förenkla och skapa goda förutsättningar att driva företag i kommunen. Det är glädjande att se att årets mätning är det bästa som Vara kommun fått någonsin, plats 20 i Sverige.

Medarbetarna i Vara kommun gör varje dag, året om och dygnet runt fina insatser för våra brukare, elever, företag och besökare. Stort tack för det! Vi är måna om att skapa god arbetsmiljö och ett gott arbetsklimat. Årets medarbetarundersökning innebar ett resultat på 82 (på en 100-gradig skala). Vi är stolta så klart, då vi ligger högt i förhållande till våra grannkommuner och riket i stort. Men nu siktar vi på att bli ännu bättre.

Årets resultat innebar ett överskott om 8 mnkr för kommunen. Samtliga nämnder utom en genererade överskott, vilket är huvudorsaken till överskottet då det budgeterade resultatet uppgick till 0. Samtliga bolag gick med överskott med

undantag av VaraNet Ab som gjorde en större förlust. Det beror på den utbyggnadsplanen som planeras och kommer att hanteras vidare. Varaborna blev 22 fler under förra året, och antalet invånare var vid årsskiftet 16 088 stycken. Dock ser prognoserna framåt vad gäller befolkningsprognosen sämre ut.

Med en avsiktsförklaring tecknad med Stenhaga Invest AB för en större besöksanläggning med tillhörande verksamheter, fortsatt utveckling genom den fördjupade översiktsplan i nordöstra Vara tätort, nya fina kommunala lokaler runt om i hela kommunen så tar vi sats mot 2025 och med förhoppningar om ett fint 2025!

Anna Cederqvist

Kommundirektör

Förvaltningsberättelse

I följande förvaltningsberättelse redovisas information om förvaltningen av Vara kommun och den kommunala koncernen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Översikt över verksamhetens utveckling

Kommunens resultat uppgår till 8 mkr, vilket är ett svagt resultat och betydligt lägre än genomsnittet för den senaste femårsperioden (62 mkr). Årets resultat motsvarar 0,7 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det svaga resultatet förklaras av låg utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag samtidigt som utvecklingen av nettokostnader varit hög.

Koncernens resultat uppgår till -1,0 mkr, vilket även det är avsevärt lägre än det femåriga genomsnittet (58 mkr). Årets resultat för koncernen motsvarar -0,1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens investeringar uppgår till 202 mkr, vilket är en hög nivå, men lägre än föregående år. Koncernens investeringar uppgår till 259 mkr och är den näst högsta nivån för den senaste femårsperioden.

Årets svaga resultat tillsammans med en hög investeringsvolym gör att självfinansieringsgraden av kommunens investeringar endast hamnar på 55 %. Koncernens självfinansieringsgrad av investeringar hamnar på 51 %.

Soliditeten har minskat marginellt från 29 % till 28 % för kommunen och från 30 % till 29 % för koncernen.

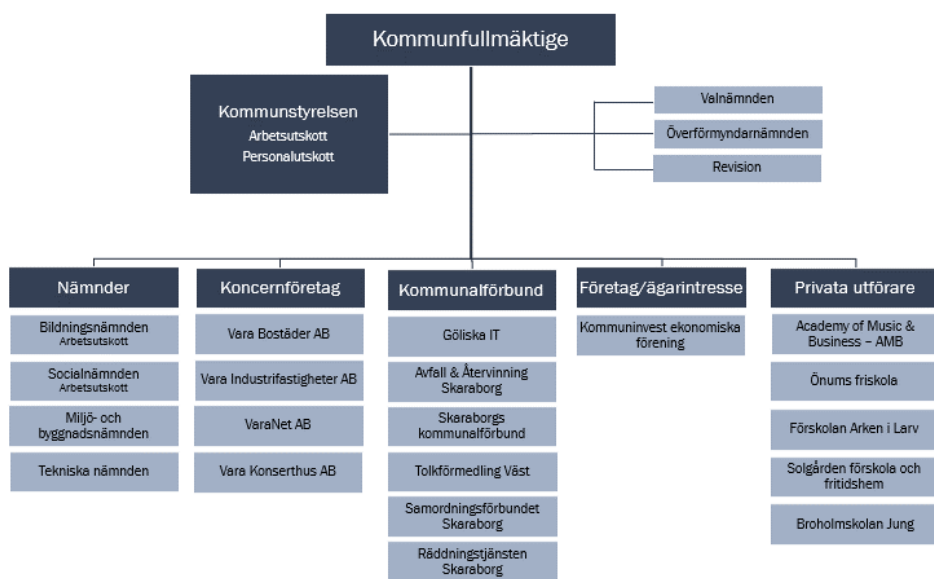
Kommunen	2020	2021	2022	2023	2024
Folkmängd, antal	16 096	16 162	16 163	16 066	16 088
Kommunalskatt, %	21,77	21,77	21,77	22,37	22,37
Årets resultat, mkr	68	91	76	68	8
Investeringar, mkr	116	179	217	259	202
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser, %	27	31	30	29	28
Självfinansieringsgrad, %	94	91	64	54	55
Långfristig skuld, mkr	513	513	775	981	1 101

Koncernen	2020	2021	2022	2023	2024
Årets resultat, mkr	75	62	81	72	-1
Investeringar, mkr	147	191	228	267	259
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser, %	28	31	31	30	29
Självfinansieringsgrad, %	88	69	74	58	51
Långfristig skuld, mkr	513	513	736	945	1 059

Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen innefattar nämnder och kommunala bolag. Till kommunstyrelsen, som är en egen nämnd, hör dessutom ett personalutskott. Därtill finns en revision som granskar kommunens verksamhet samt en valnämnd och överförmyndarnämnd. I koncernen finns fyra helägda kommunala bolag.

Förutom de kommunala bolagen finns det fem privata utförare inom bildningsnämndens verksamhet. Det finns även ett företag med ägarintresse samt sex kommunalförbund. Dessa företag och förbund kan sammantaget anses ha väsentlig betydelse för bedömningen av kommunens verksamhet och ekonomiska ställning.

Nämnd	Uppdrag
Kommunstyrelsen	Leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.
Bildningsnämnden	Ansvarar både för Vara kommuns offentliga skolväsende och de kommunala kultur- och fritidsverksamheterna. I kommunens skolväsende ingår grundskola, gymnasium, anpassad skola, kommunal vuxenutbildning och svenskundervisning för invandrare samt förskoleklass, fritidshem, förskola 1–5 år, familjedaghem och uppdragsutbildning.
Socialnämnden	Nämndens uppgifter regleras i socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och omsorgslagen. Verksamheten består av tre stora områden: äldreomsorg, omsorg kring personer med funktionsnedsättning, och individ- och familjeomsorg. Nämnden ansvarar även för mottagning av flyktingar.
Tekniska nämnden	Nämndens ansvar omfattar att leda och samordna kommunens tekniska verksamhet inom områdena fastighetsförvaltning, skötsel av gator/vägar, parkförvaltning, vattenförsörjning och avloppshantering, renhållning, avfallshantering, återvinning, lokalvård samt kostverksamhet.
Miljö- och byggnadsnämnden	Hanterar flera olika myndighetsfrågor utifrån gällande lagstiftning. Miljö- och hälsoskyddsarbetet styrs av lagar och förordningar inom exempelvis hälsoskydd, livsmedelshantering, kemiska produkter, miljöskydd, naturvård & planer. Enligt plan- och bygglagen har nämnden ansvar för bygglövgivning och detaljplanläggning. Nämnden ansvarar även för naturvårdsfrågor och energirådgivning gentemot enskilda.

Bolag	Uppdrag
Vara Bostäder AB	Bolagets huvudsakliga uppgift är att främja bostadsförsörjningen i Vara kommun. Bolaget är en viktig funktion i kommunens totala utveckling och har fastigheter på flera orter i kommunen.
Vara Industrifastigheter AB	Bolaget ska främja och utveckla Vara kommun genom att erbjuda små och stora företag ändamålsenliga lokaler.
Vara Konserthus AB	Bolaget ska se till att alla har möjlighet att ta del av kulturella upplevelser inom alla scenkonstområden. Bolaget har även i uppdrag att samarbeta med det lokala kulturlivet, skolan och föreningslivet för att stärka kulturens roll i Vara kommun. Därtill ligger i uppdraget att ordna offentliga föreställningar och konserter, tillhandahålla möteslokaler samt driva eller tillhandahålla restaurangverksamhet i samband med aktiviteter i Vara Konserthus.
VaraNet AB	Bolaget ska bygga, äga och förvalta infrastruktur för elektronisk kommunikation inom Vara kommun.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I följande avsnitt presenteras omvärlds-, verksamhets- och finansiella risker. Inom dessa områden råder förhållanden och skeenden som är centrala för bedömningen av kommunens ekonomiska resultat och ställning.

Omvärldsrisker

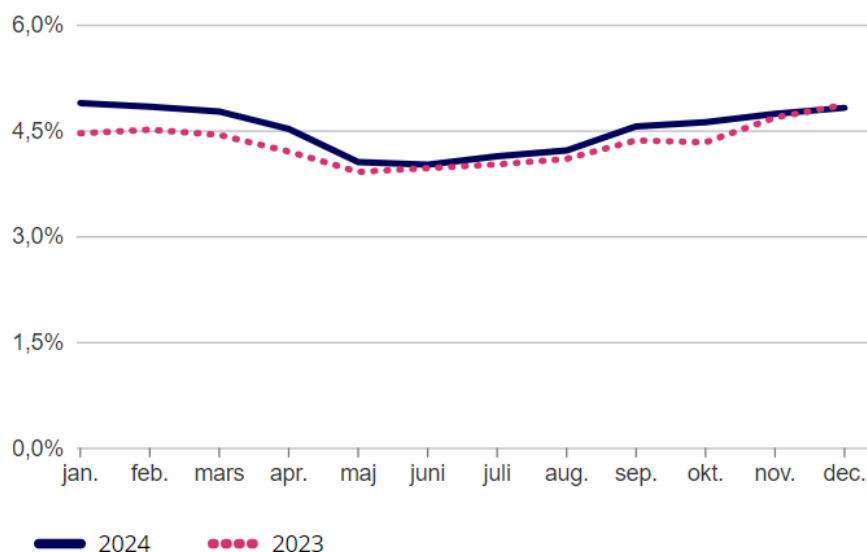
Samhällsekonomisk utveckling

Under år 2024 har tillväxten i den svenska ekonomin fortsatt varit svag på grund av den inflationsutveckling som skett föregående år, med effekter på köpkraft och räntenivån, och som en följd även arbetsmarknaden. Generellt sett har därför konsumtionen hos hushållen varit låg under året. I takt med att Riksbanken justerat ned räntenivån under det andra halvåret och inflationen samtidigt fallit har hushållen, men även företagen, blivit allt mer optimistiska. Detta har inte påverkat tillväxten för 2024 i någon högre grad, men prognosen är att utsikterna inför 2025 blir bättre och att en återhämtning i ekonomin inleds.

Det samhällsekonomiska läget påverkar i hög grad kommunen och dess ekonomi. Dels har inflationsutvecklingen en direkt effekt på kostnadsnivåerna, dels har även ränteläget en påverkan på de finansiella kostnaderna. Därtill påverkar utvecklingen på arbetsmarknaden kommunen på flertalet sätt. Utvecklingen under 2024 innebär en försvagning i skatteunderlagstillväxten på grund av att antalet arbetade timmar sjunkit. Den utvecklingen får direkt effekter på kommunens skatteintäkter. Sammantaget påverkar dessa faktorer kommunens köpkraft negativt, precis som hushållens köpkraft påverkats under de senaste årens samhällsekonomiska utveckling. Mer om detta i kapitlet finansiell analys och god ekonomisk hushållning.

Arbetsmarknad

Vid 2024 års slut uppgick arbetslösheten i riket till 7,1 %, vilket är något högre jämfört med 2023. I Västra Götaland landade arbetslösheten på 6,5 %, vilket även det är ett högre utfall jämfört med 2023. För Vara kommuns del uppgick arbetslösheten till 4,8 % vid 2024 års slut, vilket är samma nivå som 2023. Det kan därför konstateras att arbetslösheten i kommunen fortsatt är låg och att den inte stigit under de senaste årens lågkonjunktur.

Befolkningsutveckling

Befolkningen i kommunen har under året utvecklats med relativt stora variationer under de olika kvartalen, vilket beskrivs nedan. Totalt sett har befolkningen ökat med 22 personer, från 16 066 till 16 088 invånare.

Under 2024 års första kvartal ökade befolkningen i Vara kommun med fem personer jämfört med december 2023 och uppgick till 16 071 invånare. Under årets andra kvartal (april-juni) minskade istället befolkningen med 45 personer och uppgick till 16 026 invånare. Under årets första halvår, januari-juni, minskade därför befolkningen i kommunen med totalt sett 40 personer.

Under kvartal tre fortsatte befolkningen att minska med ytterligare tio personer och uppgick till 16 016. Under kvartal fyra skedde en större förändring då befolkningen ökade med 72 personer. Detta betyder att under årets andra halvår ökade befolkningen med totalt 62 personer.

Befolkningsprognosen för år 2024 angav att befolkningen skulle minska med 78 personer, varav födelsenetto -50 och flyttnetto -28.

Antalet födda 2024 är något färre än beräknat (136 i prognos, 128 i utfall). Dock är även antalet döda färre (186 i prognos, 164 i utfall). Det innebär att födelsenettet uppgår till -36 år 2024. Det utökar totalt sett befolkningen med 14 personer jämfört med prognosen.

Det som sticker ut för år 2024 jämfört med beräkningar för året är flyttnettot. Antalet inflyttade under året ligger i linje med årets prognos (806 i prognos, 810 i utfall). Antalet utflyttade är däremot betydligt lägre än beräknat (834 i prognos, 751 i utfall). Det innebär att flyttnettot uppgår till 59 personer. Det utökar totalt sett befolkningen med 87 personer jämfört med prognosen.

Bostadsmarknad

Under 2023 och 2024 har två olika analysunderlag tagits fram gällande lokal bostadsförsörjning. Dels ett underlag som analyserar bostadsbehovet utifrån befolkningens sammansättning och utveckling, dels ett underlag som analyserar marknadsefterfrågan på olika bostadstyper för olika målgrupper. Utifrån dessa underlag, bl.a., har Riktlinjer för Bostadsförsörjning 2025–2029 beretts. Riktlinjerna antas av kommunfullmäktige första kvartalet 2025. Föreslagna Riktlinjer för bostadsförsörjning lyfter fram vikten av att framtida nybyggnation bidrar till en mindre homogen bostadsstruktur. En mer mångfacetterad bostadsmarknad, med olika bostadstyper och upplåtelseformer för målgruppers olika behov, är av största vikt för att minska de inläsningseffekter som idag råder. Inläsningen består huvudsakligen av att många äldre med såväl betalningsförmåga som flyttvilja idag inte har några alternativ för att lämna sina hus.

Historiskt sett har Vara kommuns positiva nettoinflyttning korrelerat med bostadsbyggande, det vill säga när det har byggts och släppts bostäder till

bostadsmarknaden har nettoinflyttningen ökat. Detta då Vara kommuns bostadsmarknad omfattat väldigt få vakanser förutom naturliga korttidsvakanser som uppstår när bostäder får nya ägare/hyresgäster. Även om befolkningsprognoserna sviktar framåt är det viktigt att bostäder kommer till, detta för minska utflyttning till följd av att äldre lämnar sina hus till förmån för mer anpassade bostäder i andra kommuner. Det vill säga bostadstyper och upplåtelseformer som inte finns att tillgå i Vara kommun idag.

Under såväl 2023 som 2024 har nybyggnationerna i Sverige i allmänhet och i Skaraborg i synnerhet i princip avstannat. Huvudsakligen till följd av en sviktande konjunktur men också på grund av indraget investeringsstöd. Det senare har nämligen nyttjats i hög utsträckning i både Skaraborg och Vara kommun. Under 2024 har det tillkommit 17 bostäder i Vara kommun. Det är långt från målet om 40 bostäder per år men ändå ett tillskott av bostäder. Huvudsakligen består tillskottet av egenägda fristående småhus med undantag för ett radhus med tre bostäder i Kvänum.

Utvecklingen på bostadsbyggnadssidan framåt är osäker men behovet av bostäder av olika typer och med olika upplåtelseformer och för olika målgrupper kvarstår.

Verksamhetsrisker

Förmågan att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare kommer att vara avgörande för att klara framtidens kompetensförsörjning. För att möta de utmaningar som kommunen som arbetsgivare står inför måste det strategiska arbetet utvecklas och prioriteras. Det handlar om att vara en attraktiv arbetsgivare, se till det hållbara arbetslivet och dessutom tänka om och tänka nytt kring vilket arbete som utförs där nya lösningar måste implementeras. Att bara rekrytera nya medarbetare kommer inte lösa problemet utan ett internt medvetet arbete behöver ske för att behålla befintlig personal.

Den demografiska utvecklingen visar att Sverige får en åldrande befolkning. Antalet invånare över 80 år kommer på riksnivå att öka med nästan 50 % de närmaste tio åren, samtidigt kommer antalet personer i arbetsför ålder inte öka i samma takt. Detta kommer att ställa krav på arbetsgivarna och dess kompetensförsörjning. Prognoser visar att den samlade arbetskraftsbristen inom näringsliv, stat, regioner och kommuner på en tioårs sikt kommer att vara 265 000 människor om ingen förändring sker. Kompetensförsörjningen blir därmed en stor utmaning framöver, och så även i Vara.

Att ha en välmående arbetsplats spelar stor roll för kompetensförsörjningen. Sjukfrånvaron och personalomsättningen behöver vara låg och antalet som arbetar heltid behöver vara hög. Anställda i Vara kommun har en högre sjukfrånvaro jämfört med riket samtidigt som de i lägre omfattning är heltidsanställda. Dessa aspekter innebär på så sätt risker för nuvarande och framtida kompetensförsörjning för kommunen.

Digitalisering och AI ger kommunen nya möjligheter att utveckla smartare och mer individanpassade tjänster, och trenden går mot ökad användning. Samtidigt ökar kraven på att hantera riskerna som följer med den digitala transformationen, såsom cyberhot och digitala klyftor, vilket gör det viktigt för kommunen att balansera innovation med ansvarsfull hantering och säkerhet. Arbetet med informationssäkerhet blir allt viktigare för samtliga verksamheter i kommunen. Kommunen ansvarar för mer och mer information om kommunens invånare som måste hanteras på ett tillförlitligt sätt. Framöver kommer ett starkt fokus ligga på att öka den digitala kompetensen hos både medarbetare och invånare, samt att säkerställa att ingen lämnas utanför den digitala utvecklingen.

Finansiella risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. Kommunen har i sin finanspolicy angett ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditets- och skuldförvaltning. Vara kommun använder sig av en koncernbank vilket innebär att all inlåning sker genom koncernbanken som i sin tur lånar ut till dotterbolagen. En gemensam finansiell samordning innebär skalfördelar vad gäller upplåningskostnader och administrativa kostnader för upplåning, ökad styrning och kontroll av de finansiella riskerna och att kompetensen vad gäller de finansiella frågorna säkerställs.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

Kommunkoncernens låneskuld är i sin helhet placerad i svensk valuta i enlighet med kommunens finanspolicy. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras om de överstiger ett motvärde om 500 tkr. Vara kommun har ett fåtal betalningar årligen av mindre belopp varför valutarisken är ytterst begränsad.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till, medel för betalningar.

För att begränsa risken i låneportföljen ska kapitalbindningen spridas över tid enligt en av kommunen framtagna normportfölj. Vara kommun har även ett koncernkonto med en checkräkningskredit om 50 mkr i reserv som kan nyttjas utan förbehåll.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar finansnettot negativt.

För att begränsa ränterisken vid upplåning ska räntebindningstider spridas över tid enligt en av kommunen framtagna normportfölj.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär.

För att minska motpartsrisken vid externa finansiella transaktioner väljs endast motparter med hög kreditvärdighet. Vara kommun har för närvarande Kommuninvest som enda finansiär och låneinstitutet har högsta möjliga kreditvärdighet.

En annan motpartsrisk är att kommunen hyr ut lokaler till externa hyresgäster. De största externa hyresgästerna är Vara Konserthus AB som under 2024 hade en hyra på 10,7 mkr, Västra Götalandsregionen som under 2024 hade en hyra på 5,6 mkr samt gymnasiefriskolan AMB som under 2024 hade en hyra på 4,1 mkr. Kommunen hyr även ut lokaler till privatpersoner för 11,2 mkr för bland annat särskilt boende, men det är fördelat på många olika hyresgäster. Av de större hyresgästerna bedöms risken för hyresbortfall störst för gymnasiefriskolan AMB. Förutsättningen för alternativa hyresgäster i dessa lokaler är inte utredd.

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, felaktigt agerande eller felaktiga system.

Den operativa risken hanterar kommunen genom en väl avpassad intern organisation, där ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan samt att rutiner följs upp i arbetet med intern kontroll.

Borgensrisk

Denna risk innebär att kommunen får ta över skulder på de ingångna borgensavtalen. Vara kommun har inga borgensförbindelser.

Pensionsförpliktelser

Koncernen har pensionsförpliktelser uppgående till 365 mkr där kommunens del uppgår till 362 mkr. Under år 2024 tecknades en pensionsförsäkring på 78 mkr exkl. löneskatt på pensioner upptagna i avsättningar. Detta har gjort att avsättningarna har minskat från 81 mkr exkl. löneskatt 2023 till 42 mkr exkl. löneskatt 2024.

Vara kommun tillämpar blandmodellen, vilket innebär att pensionerna före 1998 inte är upptagna i balansräkningen utan redovisas som en ansvarsförbindelse. Vid tillämpning av blandmodell, så kostnadsförs förändringar i prognosparametrarna direkt, men enbart för de pensioner som är intjänade efter 1998. Kostnader för pensioner intjänade före 1998 uppstår vid pensionsutbetalningarna.

Pensionsförpliktelsen är en nuvärdesberäkning av framtida utbetalningar och det finns faktorer som påverkar storleken på Vara kommuns pensionsförpliktelser som är utom kommunens kontroll. Exempel på faktorer som kan påverka pensionskostnaderna är bland annat ränteuppräknings, ändring av förmån, ändrade livslängdsantaganden och förändring i prisbasbeloppet samt inkomstbasbeloppet.

Upplysningar om pensionsförpliktelsen finns i not 23 och 27.

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Pensioner intjänade före 1998	249	249	250	250
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	81	84	42	44
Löneskatt	80	81	71	72
Total pensionsskuld	410	414	362	365
Finansiella placeringar	0	0	0	0
Återlån	410	414	362	365

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunfullmäktige har under året beslutat att godkänna en utbyggnadsplan för Vara Bostäder AB avseende perioden 2025-2028 som totalt omfattar 420 mkr. I och med detta har även kommunfullmäktige godkänt ett villkorat ägartillskott till bolaget på sammanlagt 180 mkr, med etappvis avrop åren 2025-2028, för att möjliggöra nybyggnationerna. Varje enskilt avrop av utbyggnad och aktieägartillskott ska hanteras av kommunfullmäktige för att byggnation ska kunna starta. Vid årsbokslutet stod det inte klart vilka etapper som kommer att byggas eller när, men planering för nybyggnation i Kvänum har inletts.

Under januari 2024 tillträdde Vara Bostäder AB nyförvärven Pinjen 11, 12 och 13 i Vara tätort med 40 lägenheter. Dessa lägenheter visade sig vara mycket populära och lätta att hyra ut. Förvärvet uppgick till ca 40 mkr.

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2024 att inte godkänna förslag från VaraNet AB avseende plan för utbyggnad av fiber i kommunen. Kommunstyrelsen gav tillförordnad VD i uppdrag att återkomma med en omarbetad plan som senare kan antas av kommunfullmäktige. En ny plan har därför arbetats fram under hösten och innefattar en anpassad strategi för utbyggnad och ekonomiska antaganden. Planen godkändes av bolagsstyrelsen i december, men kräver dock kommunfullmäktiges godkännande och ekonomiska stöd för att kunna genomföras, vilket vid årsredovisningens upprättande ännu inte skett.

På annandag jul 2024 uppstod det en lägenhetsbrand på Smedjegatan i Vara tätort i en fastighet som ägs av Vara Bostäder AB. Branden var omfattande och medförde att totalt 26 lägenheter fick evakueras. Lyckligtvis blev det inte några allvarliga personskador och 14 av lägenheterna klarade sig med lättare rökskador.

12 av lägenheterna blev dock obrukbara. Skaderapporten som försäkringsbolaget begärt in påvisar att huskroppens stomme är vid gott skick och att byggnaden kan återuppbyggas. Inga intäkter eller kostnader har påverkat bolaget 2024 till följd av branden, då dessa inte kunnat beräknas på ett tillförlitligt sätt, utan det kommer göras under 2025.

Kommunstyrelsen beslutade i januari 2025 att teckna en avsiktsförklaring med Stenhaga Invest AB om en planerad etablering inom besöksnäring. Platsen för etableringen är strategiskt placerad vid E20 och de befintliga verksamhetsområdena Heljeved och Torsgården. Planområdet som berörs är inom det område som utreds i kommunens arbete med en fördjupning av översiktsplan. Nästa steg är att pröva markens lämplighet för byggnation och hur det skulle påverka omgivningen. Med avsiktsförklaringen på plats kan kommunen inkludera anläggningen i den bedömning som görs. Arbetet med den fördjupade översiktsplanen väntas preliminärt vara klart under 2026, vilket möjliggör en detaljplanering för området för etableringen under 2027. Avsiktsförklaringen är inte juridiskt bindande utan ska klargöra parternas avsikter om gemensamma beröringspunkter.

Styrning & uppföljning av den kommunala verksamheten

Enligt riktlinje för styrprocessen, vilken gäller för samtliga nämnder och kommunala bolag i Vara kommun, syftar styrningen i kommunkoncernen till att verka för att handlingar i organisationen leder till ett önskat resultat i både ekonomisk och verksamhetsmässig mening där resurserna används på bästa sätt. Riktlinjen tar sin utgångspunkt i Vara kommuns styrmodell och vidare hur planerings- och uppföljningsprocessen ska genomföras. Detta beskrivs mer utförligt nedan.

Styrmodell

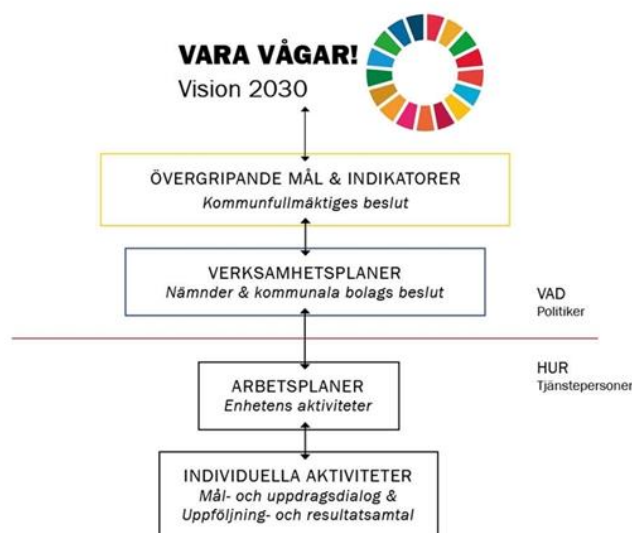
Vara kommuns styrmodell utgår från visionen, vilken lyder: *"Vara Vågar! Vision 2030: I Vara finns det goda livet, hos oss är alla välkomna, här ser vi lite längre. Vi bygger för framtiden! I Vara kommun trivs alla att leva och bo."*

Med utgångspunkt från visionen beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål vilka gäller för en fyraårsperiod och tilldelas nämnder och kommunala bolag. Till de övergripande målen beslutar kommunfullmäktige om indikatorer för styrning mot måluppfyllelse. Ett urval av indikatorerna är kommunövergripande. Indikatorerna beslutas för en fyraårsperiod men möjlighet finns för revidering under perioden.

Nämnderna beslutar, utifrån de övergripande målen och de kommunövergripande indikatorerna, om en verksamhetsplan innehållande nämndspecifika indikatorer för styrning mot måluppfyllelse av de övergripande målen. Verksamhetsplanen beslutas för en fyraårsperiod med möjlighet för revidering under perioden. Även

de kommunala bolagen beslutar om en verksamhetsplan utifrån de övergripande målen och de kommunövergripande indikatorerna.

Utifrån verksamhetsplanen beslutar enheterna om aktiviteter för att nå de övergripande målen. På individnivå tas individuella aktiviteter fram vid mål- och uppdragsdialog vilka följs upp i uppföljnings- och resultatsamtal.

Agenda 2030

Genom 17 globala hållbarhetsmål antog världens stats- och regeringschefer ett globalt ramverk för hållbar utveckling i FN:s generalförsamling 2015, Agenda 2030. Begreppet hållbar utveckling är viktigt för Vara kommuns långsiktiga planering och innehåller tre dimensioner som är ömsesidigt beroende av varandra; social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Agenda 2030 kan ses som ett verktyg för att uppmärksamma utmaningar och möjligheter samt få en balans i de tre perspektiven av hållbarhet. I Vara kommuns övergripande mål har Agenda 2030 inkluderats. Under varje övergripande mål visas de globala mål som huvudsakligen relaterar till Vara kommuns verksamhet.

Styrprocessen syftar ytterst till att knyta samman beslutade mål med resurstilldelning och uppföljning. Styrprocessen omfattar två huvudprocesser; en planeringsprocess och en uppföljningsprocess.

Uppföljningsprocessen syftar till att och göra mål, resurser och resultat transparenta. Delårsrapport april och delårsrapport augusti omfattar såväl uppföljning av verksamhet som ekonomi för samtliga nämnder och bolag.

The diagram illustrates the annual budgeting process in a municipality, organized into four main phases around a central circular timeline of months.

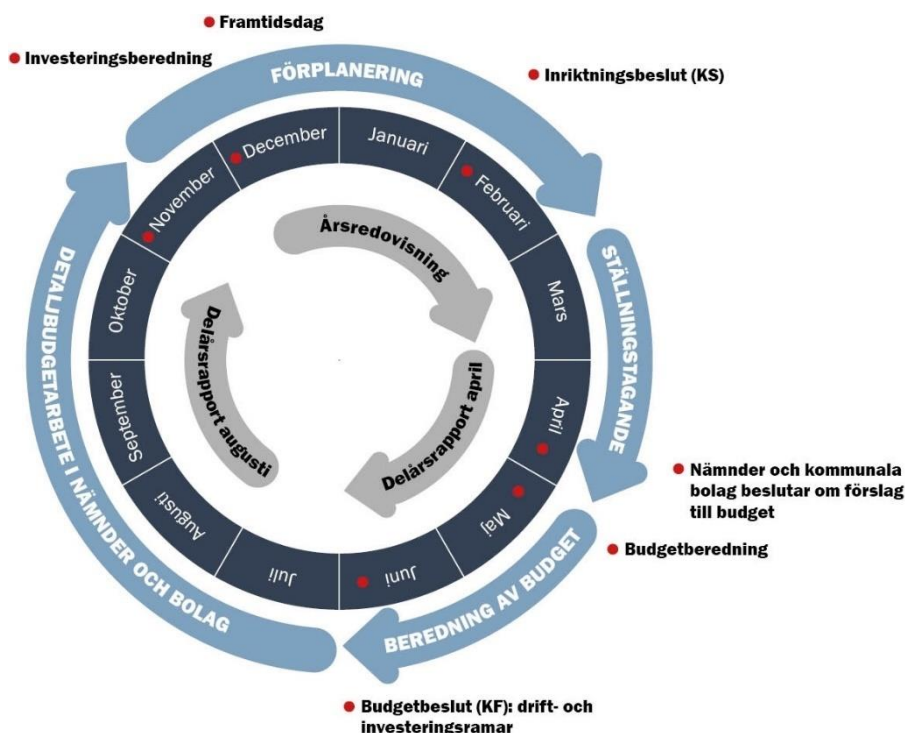
Central Timeline (Months): Januari, Februari, Mars, April, Maj, Jun, Juli, Augusti, September, Oktober, November, December.

Outer Phases (Clockwise from Top):

- FÖRPLANERING** (Planning): January to February.
- STÄLLNINGSTAGANDE** (Decision-making): March to April.
- BEREDNING AV BUDGET** (Budget preparation): May to July.
- DETALJBUDGETARBETE I NÄMNDER OCH BOLAG** (Detailed budget work in committees and companies): August to October.

Key Decision Points (Marked with red dots):

- Framtidsdag** (Future day): January.
- Inriktningsbeslut (KS)** (Directional decision (KS)): February.
- Budgetberedning** (Budget preparation): April.
- Nämnder och kommunala bolag beslutar om förslag till budget** (Committees and municipal companies decide on budget proposals): May.
- Budgetbeslut (KF): drift- och investeringsramar** (Budget decision (KF): operating and investment frameworks): June.
- Delårsrapport april** (Interim report April): April.
- Delårsrapport augusti** (Interim report August): August.
- Årsredovisning** (Annual financial statement): September.

Intern kontroll

Intern kontroll är en central del av verksamhets- och ekonomistyrningen och avser de strukturer, system och processer som bidrar till tydlighet och ordning och som säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med beslutade mål, uppdrag och övriga styrdokument.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en god intern kontroll, ansvaret är en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Som utgångspunkt finns ett reglemente som gäller för hela kommunkoncernen. I kommunstyrelsens ansvar ligger även att upprätta en kontrollorganisation med övergripande regler, riktlinjer och rutiner samt att tillse att den interna kontrollen inom nämnder och bolag är tillräcklig. Till det hör att utvärdera kommunens samlade arbetssätt för intern kontroll och föreslå åtgärder till förbättring om så behövs. Respektive nämnd och bolag ansvarar å sin sida för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Till nämndens/bolagets ansvar hör att årligen besluta om kontrollåtgärder genom att anta en internkontrollplan samt att uppföljning görs kontinuerligt och sammanställs i en uppföljningsrapport.

God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. God ekonomisk hushållning ska därmed präglade hela kommunkoncernen.

I följande avsnitt görs en utvärdering av god ekonomisk hushållning genom analys av måluppfyllelse för de övergripande målen samt om beslutad riktlinje för god ekonomisk hushållning följts. Utvärderingen avslutas med en sammanfattande bedömning.

Därefter följer en finansiell analys av kommunkoncernens resultat och ekonomiska ställning där god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv analyseras mer djupgående.

Riktlinje för god ekonomisk hushållning i Vara kommun

Nedan är ett utdrag ur gällande riktlinje för god ekonomisk hushållning i Vara kommun, antagen av kommunfullmäktige, §45.

För Vara kommun innebär god ekonomisk hushållning långsiktighet och relaterar till begreppet hållbar ekonomi. En långsiktig och strategisk ekonomisk planering ämnar möta det utökade kommunala ansvaret, demografiska förändringar, krissituationer i omvärlden samt skapa förutsättningar för goda livsvillkor för såväl dagens som framtida medborgare. Det innebär att god ekonomisk hushållning i Vara kommun sträcker sig bortom det grundläggande balanskravet, där intäkterna årligen ska överskrida kostnaderna.

God ekonomisk hushållning handlar om att verksamhet och ekonomi ska gå hand i hand utifrån ett helhetsperspektiv, där utgångspunkten är en effektiv och ändamålsenlig verksamhet. God ekonomisk hushållning för Vara kommun innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås.

God ekonomisk hushållning delas därför upp och betraktas i ett finansiellt och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Finansiellt perspektiv

Hållbar ekonomi innebär att balans skapas mellan välfärd för dagens befolkning och för kommande generationer. Kommunens tillgångar ska inte förbrukas för att täcka löpande behov, utan ett långsiktigt finansiellt handlingsutrymme ska skapas genom ett tillräckligt stort resultat. Det möjliggör för kommunen att skattefinansiera kommande investeringar, oförutsedda händelser samt att en ökad skuldsättning därmed förhindras. Varje generation ska således bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Verksamhetsperspektiv

Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning i Vara kommun att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och med god

kvalitet. Det uppnås genom att det finns ett tydligt samband mellan budgeterade resurser, mål och resultat.

Måluppfyllelse

Nedan presenteras en analys av de övergripande målens uppfyllelse. Målen bedöms antingen som uppfyllda (grönt), delvis uppfyllda (gult) eller ej uppfyllda (rött). Till grund för bedömning av måluppfyllelse är de indikatorer kommunfullmäktige beslutat om, samt nämndernas och bolagens indikatorer, vilka är kopplade till de övergripande målen. Samtliga analyser av indikatorerna sammanställs och en kvalitativ bedömning görs huruvida det övergripande målet har uppnåtts, delvis eller ej. Således görs ingen förutbestämd konsolidering av underliggande indikatorer. Istället är fokus analys, transparens och lärande med syfte att målanalysen ska utgöra en central grund för verksamhetsutveckling och styrning.

För mer information om nämndernas och bolagens indikatorer hänvisas till nämndernas verksamhetsredovisningar och bolagens årsredovisningar. En övergripande sammanställning över indikatorerna finns även i bilaga 1.

Övergripande mål: Attraktivt Vara med livskvalitet för alla

Beskrivning av mål

Ett attraktivt Vara med livskvalitet för alla är ett samhälle där människor har god hälsa, ett rikt kultur- och föreningsliv och upplever trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet.

Näringsliv, civilsamhälle och det offentliga skapar tillsammans goda förutsättningar för tillväxt och utveckling. Medborgare och företag har möjlighet att göra hållbara val som begränsar miljö- och klimatpåverkan.

Alla individer är aktiva i arbets- och samhällslivet där förutsättningar för barn och unga att klara grundskola och gymnasieskola har avgörande betydelse för framtida försörjning och hälsa.

Måluppfyllelse

Målet bedöms som delvis uppfyllt 2024. Negativ utveckling ses gällande andelen behöriga till gymnasieskolan och utvecklingen framåt är oroande. Detta har en betydande påverkan på måluppfyllelse av det övergripande målet. Negativ utveckling rör även invånares självskattade hälsotillstånd, där en minskning ses jämfört med föregående år. Vara kommuns resultat är lägre än rikets, men även lägre än länets genomsnitt. Samtidigt ses positiva resultat för tillväxt och utveckling och miljö- och klimatpåverkan. Bland annat är det sammanfattande omdömet för företagsklimatet högt och planberedskapen god. Utsläpp till luft av växthusgaser minskar och uppsatta målnivåer för byggklar kommunal mark för etablering samt handlagda bygglov uppnås vid årets slut.

Kommunövergripande indikatorer

2024	Indikatorer	2022	2023	2024	Mål 2024
	Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, %		83 %	81 %	Ska öka
	Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv	120 772,8			Ska minska
	Invanare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	67,5 %	-	66,4 %	Ska öka

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, %

Utfallet på indikatorn utgör ett genomsnitt av årets och de tre föregående årens andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. För läsåret 2023/2024 uppgår genomsnittet till ca 81 %, föregående läsår var motsvarande resultat 83 %. Detta innebär att målet för innevarande år om en ökning inte uppnås.

Behörighetsgraden till yrkesprogram för läsåret 2023/2024 (ej beräknat genomsnitt, utan årets direkta resultat) hamnar på cirka 78,5 %, vilket är den lägsta nivån hittills som uppmätts.

För behörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik samt minst fem andra ämnen från grundskolan. Därav följs elevernas resultat i kärnämnen matematik, svenska och engelska upp, vilket visar på flera utmaningar, exempelvis:

- 27,6 % av eleverna har ett F i matematik när de slutat årskurs åtta under vårterminen 2024.
- 37 elever (ca 23 %) lämnade årskurs sex med ett F i matematik. Jämförelser mellan elevens betyg i årskurs sex och samma elevs betyg i årskurs nio visar att det ofta svårt att vända betyget F till ett E under högstadiet.

Utifrån vad resultaten i matematik visar hos eleverna som nu går i mellanstadiet, så tycks den nedåtgående kurvan inte bara vara en engångsföreteelse, utan visar en nedåtgående trend. Trenden är oroväckande, då den påverkar möjligheten att bli behörig till gymnasiet yrkesprogram. Även nationellt är trenden nedåtgående. Svenska niondeklassares resultat i PISA-studien för 2022 har sjunkit kraftigt i både matematik och läsförståelse, jämfört med 2018.

Resultaten i kärnämnen på mellanstadiet och högstadiet tillsammans med frånvarostatistiken visar att behörighetsgraden till gymnasiet riskerar att sjunka ytterligare. En följd av detta blir att IM-programmen på Lagmansgymnasiet får ännu fler elever.

När det gäller redovisning och analys av frånvarostatistik för höstterminen 2024 ses följande:

- 164 elever i grundskolan hade en frånvaro på mer än 20 %, vilket innebär att den höga frånvaron har ökat jämfört med höstterminen 2023.

- 30 elever hade en frånvaro på mer än 50 %.

31 elever fick F i matematik i åk 9 i under våren 2024. Av dem hade 25 elever högre än 20 % frånvaro, bara två hade en frånvaro under 10 %. Det finns med andra ord en tydlig koppling mellan hög frånvaro och låga skolresultat. Forskning visar att redan vid 10 % frånvaro så har frånvaron på gruppnivå en tydlig påverkan på skolresultatet. Samtidigt som frånvaronivån är oroväckande, ligger Vara något under det nationella snittet.

Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv

Utsläppen har minskat i Vara kommun sedan 2019, dock har data en eftersläpning på två, vilket gör att utfall för 2023-2024 ännu ej finns tillgängligt. De sektorer som står för den största minskningen är utsläppen från transporter och arbetsmaskiner. Jordbruk och transporter står fortfarande för de största utsläppen i Vara kommun och ligger över snittet för riket. Sedan 2019 har växthusgasutsläppen från jordbruket synligt ökat. Det är svårt att se att jordbrukets utsläpp skulle minska då Varas jordbruk är en viktig del i Sveriges livsmedelsförsörjning. Denna aspekt blir allt mer sannolik när Sveriges beredskap höjs och vikten av självproduktion samt minskad mängd importerad mat framkommer. Relevanta åtgärder för att minska växthusgasutsläpp i kommunen är huvudsakligen tillgängliggöra kollektivtrafikanvändning genom detaljplaner, ställa hållbarhetskrav på nya verksamheter, samt energiplanera för fossilfri el- och energiproduktion. Fossilfri energiproduktion bidrar även till minskade växthusgasutsläpp från transporter.

Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)

Resultatet hämtas från Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor" 2024 med indikatorn "Invånare med bra självskattat hälsotillstånd". År 2023 genomfördes ingen undersökning.

I riket uppgår 71 procent av befolkningen 2024 att de har en bra eller mycket bra hälsa. I Vara kommun är resultatet för 66,4 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående mätning. Vara kommuns resultat är därmed lägre än rikets, men även lägre än länets genomsnitt som uppgår till 69 procent.

Övergripande mål: Verksamhet med god kvalitet

Beskrivning av mål

I en verksamhet med god kvalitet ska alla individer bemötas på ett respektfullt sätt och relationer ska kännetecknas av öppenhet, hög tillgänglighet och ett gott bemötande.

Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och leverera service och tjänster av hög kvalitet med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Måluppfyllelse

Det övergripande målet är delvis uppfyllt vid årets slut. Positiv utveckling ses gällande bemötande, öppenhet och tillgänglighet. I genomförd servicemätning för telefonin ses mycket goda resultat. Även för Nöjd-kund-index, NKI, inom miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och bygglov är resultaten bra och uppnår uppsatta målnivåer.

Det som drar ned måluppfyllelsen är till stor del utvecklingen inom bildningsnämndens verksamheter vad gäller ogiltig frånvaro i grundskolan, upplevd trygghet och studiero och vikande resultat i nationella prov i årskurs tre samt i årskurs sex.

Kommunövergripande indikatorer

2024	Indikatorer	2022	2023	2024	Mål 2024
	Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, index			89,4	85

Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, index

Mellan perioden mars-maj har Vara kommun deltagit i en undersökning för att fånga invånarnas upplevelse av service och bemötande i kommunens kontaktcenter. Undersökningen är framtagen av företaget Brillant Future AB i samarbete med SKR. I undersökningen deltog 89 kommuner över hela landet och har genomförts genom utskickande av enkät. I enkäten ställdes följande fråga: "I din senaste kontakt med kommunens medarbetare, hur nöjd är du med bemötandet?". 89,4 % svarade att man är mycket nöjd med bemötandet. Vara kommuns resultat står sig bra jämfört med andra kommuner, där 83,8 % i genomsnitt anser att bemötandet varit bra. Kommunen hamnar på nionde plats av de 89 deltagande kommunerna. Resultatet är mycket glädjande då det tydligt visar att kontaktcenter är på rätt väg. Planen är att genomföra undersökningen varje år för att säkerställa att kontaktcenter utvecklas i rätt riktning och fortsätter leverera bästa tänkbara service.

Övergripande mål: Välmående arbetsplats

Beskrivning av mål

En välmående arbetsplats innebär att alla medarbetare känner sig delaktiga och uppskattade och att allas kompetenser tas tillvara och utvecklas. En välmående arbetsplats innebär även att en god och hälsosam arbetsmiljö är i fokus. Viktiga byggstenar är engagerat medarbetarskap, den etiska kompassen med gemensam värdegrund, coachande och tillitsbaserat ledarskap, en väl fungerande organisation, jämlikhet och mångfald.

Måluppfyllelse

Målet Välmående arbetsplats uppnås för 2024 baserat på de målnivåer som gäller för innevarande år för de kommunövergripande indikatorerna: sjukfrånvaro,

heltidsanställda och HME. Sjukfrånvaron fortsätter sjunka och en minskning ses jämfört med föregående år, målet för indikatorn uppnås därmed 2024. Även målet för andel heltidsanställda uppnås i och med att en fortsatt ökning ses. Vad gäller medarbetarengagemang, HME, har kommunen fortsatt ett mycket gott resultat, vilket uppgår till samma nivå som uppmättes år 2022 och 2023. Målet för indikatorn är dock att en ökning ska ske, varmed målet endast delvis är uppnått för året.

Kommunövergripande indikatorer

2024	Indikatorer	2022	2023	2024	Mål 2024
	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, %	9,6 %	8,3 %	8 %	Ska minska
	Heltidsanställda månadsavlönade, %	76,7 %	79 %	80,8 %	Ska öka
	Medarbetarengagemang (HME), totalindex	82	82	82	Ska öka

Sjukfrånvaro totalt bland anställda, %

Under 2024 har korttidsfrånvaron (1–14 dagar) minskat i kommunen jämfört med föregående år, från 3,4 till 3,0 %. Samtidigt har långtidsfrånvaron (frånvaro över 60 dagar) ökat, om än marginellt, från 4,1 till 4,2 %. Detta gör att total sjukfrånvaro minskar 2024 jämfört med 2023 och att målsättningen för året uppnås.

Den totala sjukfrånvaron har därmed fortsatt att minska, dock från en hög nivå. Sjukfrånvaron varierar stort mellan förvaltningar och yrkesgrupper. Högst sjukfrånvaro återfinns fortfarande inom äldreomsorgen, trots att verksamheten under de senaste två åren minskat sjukfrånvaron med knappt sex procentenheter.

Av sjukfrånvarostatistiken går att utläsa att drygt hälften av den totala sjukfrånvaron beror på långtidssjukfrånvaro över 60 dagar. Det är i förhållande till övriga kommuner i Skaraborg en något högre andel. Vara kommun är samtidigt en av de kommuner som fortsatt sänker sin sjukfrånvaro, i flera kommuner har sjukfrånvaron ökat eller varit kvar i samma nivå som tidigare.

Heltidsanställda månadsavlönade, %

Målet bedöms som uppfyllt för kommunen som helhet då andelen heltidsanställda ökat från 79 % till 80,8 % under år 2024. Andelen medarbetare som har en heltidsanställning fortsätter öka för samtliga förvaltningar förutom bildningsförvaltningen som minskat med drygt en procentenhet. Generellt sett har den positiva trenden pågått under lång tid med en ökning av antalet heltidsanställda.

Medarbetarengagemang (HME), totalindex

Kommunens resultat för hållbart medarbetarengagemang, HME, uppgår år 2024 till 82. Resultatet är därmed detsamma som år 2022 och 2023 och står sig väl jämfört med andra kommuner och riket. I och med att målnivån är satt till "ska

öka" nås dock inte målet för året, utan bedöms som delvis uppfyllt då vare sig en ökning eller minskning skett.

Övergripande mål: Hållbar ekonomi

Beskrivning av mål

En hållbar ekonomi innebär att resurserna används effektivt, att budgetföljsamheten är god och att den ekonomiska planeringen är långsiktig. Det skapar förutsättningar för god välfärd och goda livsvillkor för såväl dagens som kommande generationer och för tillväxt och utveckling. En hållbar ekonomi innebär även att medel ska investeras och resurser användas på ett sätt som bidrar till miljömässig och social hållbarhet.

Måluppfyllelse

Det övergripande målet uppnås inte 2024. Bedömningen baseras på utfall och resultat avseende de styrande indikatorerna: självfinansieringsgrad, resultat som andel av skatteintäkter & generella statsbidrag samt budgetavvikelse. Kommunens nämnder håller totalt sett sin budgetram och mer därtill, i och med att det vid 2024 års bokslut finns ett överskott i verksamheterna. Detta är gynnsamt för bedömningen av det övergripande målet och även för en hållbar ekonomi framöver då det är av yttersta vikt att budgetföljsamheten är god. Det som drar ned målbedömningen är kommunens resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag och självfinansieringsgraden av investeringar. Årets resultat är svagt och når därmed inte upp till målsättningen om ett överskott på minst 2 %, vilket motsvarar ett resultat kring minst 25 mkr (ca). Det påverkar även kommunens självförsörjning av investeringar som blir låg, och leder till att kommunen i större utsträckning behöver låna upp pengar.

Kommunövergripande indikatorer

2024	Indikatorer	2022	2023	2024	Mål 2024
	Budgetavvikelse, andel av total budget, %	-2 %	-3 %	-2 %	Max +1 %

Budgetavvikelse, andel av total budget, %

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Forskning visar att om budgetavvikelserna är små innebär det större möjligheter att kontrollera ekonomin. Avvikelser på ca 1 % utgör normalt inga större problem, utan det är stora budgetunderskott hos nämnderna som bör undvikas.

För år 2024 redovisar kommunens nämnder, totalt sett, ett budgetöverskott om ca 19 mkr, vilket motsvarar ca två procent av nämndernas budget. Då målet syftar till ett budgetöverskridande (budgetunderskott) om maximalt 1 % innebär detta att målet för indikatorn bedöms som uppnådd vid årets slut och att nämnderna totalt sett visar på god budgetföljsamhet.

Indikatorer kommunfullmäktige

2024	Indikatorer	2022	2023	2024	Mål 2024
	Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag, kommunen, %	6,9 %	5,8 %	0,7 %	Minst 2 %
	Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, %	64 %	54 %	55 %	Minst 75 %*)

*) Målet avser genomsnittlig nivå under en rullande fyraårsperiod. Data i tabellen är årens respektive utfall, ej genomsnitt.

Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag, kommunen, %

Kommunens resultat uppgår till 8 mkr 2024, vilket motsvarar 0,7 % som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. I och med att målet för indikatorn är att resultatet ska uppgå till minst 2 % är målet ej uppfyllt.

Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, %

Självfinansieringsgraden uppgår till 55 % för år 2024. Detta innebär att årets självfinansieringsgrad tillsammans med de tre föregående årens utfall (91,64,54) ger ett genomsnittligt värde på 66 %. Målet är minst 75 % i genomsnittligt värde på en rullande fyraårsperiod, vilket innebär att målet inte uppnås.

Sammanfattande utvärdering god ekonomisk hushållning

I Vara kommun finns fyra övergripande mål, varav ett är av finansiellt och tre verksamhetsmässiga. Av de verksamhetsmässiga målen bedöms två som delvis uppfyllda och ett som uppfyllt för år 2024. Det finansiella målet uppfylls ej.

Till det finansiella målet hör ett mål specifikt för resultatet, vilket ska uppgå till minst 2 % i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Därtill finns ett mål för självfinansieringsgraden, som ska uppgå till minst 75 % i genomsnitt under en rullande fyraårsperiod. Resultatet för 2024 för kommunen uppgår till 8 mkr, vilket motsvarar 0,7 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatmålet är därmed inte uppfyllt. Självfinansieringsgraden uppgår till 55 % 2024. Genomsnitt för de senaste fyra åren uppgår till 66 %, vilket leder till att årets mål inte heller är uppfyllt för självfinansieringsgraden.

Utifrån ovan bedöms god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv inte uppfyllas för år 2024. För det verksamhetsmässiga perspektivet görs bedömningen att god ekonomisk hushållning delvis uppfylls utifrån att endast ett mål är uppfyllt, övriga två delvis.

I gällande riktlinje för god ekonomisk hushållning anges att "God ekonomisk hushållning för Vara kommun innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås". Sammantaget görs därför bedömningen att god ekonomisk hushållning ej uppnåtts för kommunen 2024, baserat på graden av måluppfyllelse.

Finansiell analys

Den finansiella analysen i årsredovisningen innefattar såväl kommunen som de kommunala bolagen och en koncernanalys upprättas.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Vara kommun används en finansiell analysmodell som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige. Målsättningen är att identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och därigenom klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Den finansiella analysmodellen bygger på fyra perspektiv: det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal som har till uppgift att belysa ställning och utveckling inom de fyra perspektiven.

Finansiellt resultat

Årets resultat

	2022	2023	2024
Årets resultat, mkr, kommunen	76	68	8
Årets resultat, mkr, koncernen	81	72	-1
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %, kommunen	6,9	5,8	0,7
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag, %, koncernen	7,4	6,1	-0,1

Kommunens resultat uppgår till 8 mkr vilket även är 8 mkr högre än budget. Resultatet motsvarar 0,7 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, och utgör ett svagt resultat, men eftersom kommunen budgeterat med noll-resultat är ändå resultatet en positiv utveckling.

Resultatnivån ligger under kommunens finansiella mål som anger att resultatet ska vara minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Under en treårsperiod är snittet på årets resultat av skatteintäkter och generella statsbidrag 4,5 %, vilket är högt och en god förutsättning för att stärka eller behålla kommunens finansiella ställning.

Koncernens resultat uppgår till -1 mkr, vilket motsvarar -0,1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Resultatet består av sista raden i bolagens resultaträkningar, det vill säga "Årets resultat" inklusive 79,4 % av bolagens bokslutsdispositioner.

Intäkter och kostnader

	2022	2023	2024
Nettokostnadsutveckling, %, kommunen	7,2	8,0	7,9
Nettokostnadsutveckling, %, koncernen	4,4	7,8	9,3
Skatte- och statsbidragsutveckling, %, kommunen	4,5	7,7	2,7

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god, det vill säga hur nettokostnaderna utvecklar sig i förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag. Nyckeltalen speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas till finansiering av investeringar, amortering av långfristiga lån eller sparande.

För kommunen har nettokostnaderna ökat med 7,9 % och skatte- och statsbidragsutvecklingen med 2,7 %. Den svaga skatteintäktsökningen beror främst på en svag tillväxt och färre arbetade timmar. Skatteunderlaget påverkas visserligen positivt av en stor ökning av pensionsinkomster på grund av höjda prisbasbelopp, men regler som sänker skatteunderlaget, såsom förstärkningen av det förhöjda grundavdraget påverkar utvecklingen negativt. Inflationen har dämpats kraftigt jämfört med föregående år, vilket också bidrar till en långsammare ökning av prisbasbeloppen och därmed skatteintäkterna. Utöver det, påverkas generella statsbidrag positivt på grund av ökningen av fastighetsavgiften, som främst beror på höjningen av inkomstbasbeloppet. Det innebär att maxavgiften höjts för både småhus och flerbostadshus.

Kommunens kostnader har fortsatt att öka kraftigt under 2024. Det beror främst på ökade pensionskostnader, lokalkostnader, samt köp av verksamhet av extern part. Nettokostnadsutvecklingen och årets kostnader påverkas med 10,6 mkr på grund av engångsavgift för försäkringslösning av pensioner, samt 5,6 mkr på grund av nedskrivning av värdet på VaraNet AB:s aktier i kommunen. Räkna dessa bort i beräkningen landar nettokostnadsutvecklingen på 6,4 %

Att nettokostnaderna ökar mer än skatte- och statsbidragsutvecklingen slår igenom på årets resultat. Årets resultat är 60 mkr lägre 2024 jämfört med året innan. De senaste åren har nettokostnadsutvecklingen varit något högre än skatte- och statsbidragsutvecklingen och om trenden fortsätter, kommer kommunens handlingsförmåga och ekonomiska ställning att försämrast.

Nettokostnadsutvecklingen för koncernen var 9,3 % och består till stor del av kommunens kostnadsökningar. Utöver det, har stora investeringar och ingångna avtal gjorts som resulterat i stora förluster för VaraNet AB. Detta har påverkat koncernen negativt.

Investeringar

	2022	2023	2024
Årets investeringar, mkr, kommunen	217	222	175
Årets investeringar, mkr, koncernen	228	233	231

Kommunen har investerat för 175 mkr under 2024, vilket är en hög nivå, men ändå lägre än året innan och något lägre än genomsnittet för de senaste fem åren, som är 186 mkr. Investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 168 mkr, vilket innebär en avvikelse på 7 mkr.

En hög investeringsnivå tillsammans med ett lågt resultat bidrar till en lägre självfinansieringsgrad. En hög investeringsnivå de senaste åren har gjort att verksamheterna har fått en ökad kostnad för avskrivningar och internränta som för året ligger på 2,5 %.

Finansiell leasing redovisas inte i tabellen. Finansiell leasing har ingen investeringsbudget och investeringsnivån hamnar på 27 mkr.

Investeringarna på 175 mkr är en negativ avvikelse mot budget med 7 mkr och motsvarar en genomförandegrad på 104 %. Avvikelsen mot budget beror på att projekt som har budgeterats att starta 2025 påbörjats tidigare. Påbörjade projekt som har budget på både 2024 och 2025 har haft högre kostnader under 2024 än vad som beräknats i budget, men där projektet som helhet väntas följa budget. Utöver det, finns det några projekt som är slutförda under 2024, där budgeten har överskridits.

Vara kommun har de senaste åren haft höga investeringsnivåer och under 2023 toppade investeringsnivån på ca 16 tkr per invånare. Det kan jämföras med riket och övriga kommuner i Västra Götalands län där motsvarande investeringsnivå låg på knappt 9 tkr per invånare under 2023. Under 2024 har investeringstakten sjunkit för kommunen och volymen landar på ca 11 tkr per invånare.

Koncernens totala investeringar uppgick till 231 mkr vilket är 57 mkr högre än kommunens. Bolagen gör en sammanlagd negativ avvikelse mot budget på 32 mkr. Avvikelsen beror främst på att Vara Bostäder AB under året har förvärvat fastigheterna Pinjen 11,12 och 13. Utöver det, har VaraNet AB minskat sin investeringstakt vilket har medfört att de inte har utnyttjat hela sin investeringsbudget för 2024.

För en mer detaljerad information, se avsnittet Investeringsredovisning.

Självfinansieringsgrad

	2022	2023	2024
Självfinansieringsgrad, %, kommunen	64	54	55
Självfinansieringsgrad, %, koncernen	74	58	51

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är utförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Årets investeringsnivå självfinansieras till 55 %. De senaste årens höga investeringsvolym har gjort att avskrivningarna har ökat. Årets avskrivningar hamnar på 88 mkr, vilket medfört att trots den höga investeringsvolymen och det låga resultatet, att självfinansieringsgraden ändå hamnar på 55 %.

Kommunen har sedan år 2017 haft en högre investeringsnivå som inte fullt ut kunnat självfinansierats. Detta har medfört att kommunen behövt ta ut lån för att kunna finansiera investeringarna. Under 2024 har kommunen ökat sin låneskuld med 100 mkr. Kommunen har också ökat sin leasingskuld med 27 mkr. I och med den höga investeringsnivån har Vara kommun en lägre självfinansieringsgrad än Västra Götaland som var 72 % under 2023 och i nivå med riket som var 55% under 2023.

Kapacitet

Soliditet

	2022	2023	2024
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser, %, kommunen	29	29	28
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser, %, koncernen	29	30	29

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och förmåga att betala långfristiga skulder, det vill säga den långsiktiga motståndskraften. Soliditeten visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. För olika verksamheter kan soliditeten variera. En verksamhet där det krävs stora investeringar, till exempel ett fastighetsbolag, har i regel en lägre soliditet. Att återinvestera "vinst" i verksamheten, ett högt resultat och amortering av lån påverkar soliditeten positivt. Investeringar och stora satsningar som finansieras med lån påverkar soliditeten negativt. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten under en längre period inte försvagas utan utvecklas positivt. Det innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme. Soliditetsmättet som används här är inklusive pensionsförpliktelser då det ger den mest korrekta bilden.

Kommunens soliditet 2024 är densamma som snittet i Västra Götaland och uppgick år 2023 till 28 %, men lägre om man jämför med riket 2023 (31 %). Trots det har kommunen en stark soliditet även om den har minskat något från föregående år. Att soliditeten minskat beror på att kommunen har haft höga investeringar som finansierats med lån samt en ökad leasingskuld. Utöver det har kommunen ett lågt årets resultat. Samtidigt påverkar kommunens koncernbank kommunens soliditet. Idag har Vara kommuns bolag lån på drygt 400 mkr via

kommunens koncernbank. Detta påverkar kommunens soliditet negativt med cirka sex procentenheter. Det betyder att soliditeten är på 34 % utan koncernbank vilket visar en stark soliditet som är bättre än rikssnittet 2023.

Koncernens soliditet har under året försämrats med en procentenhet, från 30 % till 29 %. Koncernens soliditet följer i stort kommunens soliditet då koncernbolagens externa lån ingår i kommunens koncernbankslån.

Kommunalskatt

	Vara kommun 2024	Västra Götaland 2024	Riket 2024
Kommunens skattesats, %	22,37	21,38	20,70
Regionens skattesats, %	11,48	11,48	11,67
Total skattesats, %	33,85	32,86	32,37

En del av bedömningen av kommunens finansiella kapacitet rör den kommunala skattesatsen, där en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag.

I Västra Götaland har snittet för den totala skattesatsen höjts med 0,01 procentenheter 2024 och i riket har snittet höjts med 0,23 procentenheter. Den totala skattesatsen i Vara är 0,99 procentenheter högre än Västra Götaland och 1,48 procentenheter högre än riket. Det höga skattetrycket innebär att kommunen har sämre möjlighet att stärka ekonomin vid behov även om skillnaden mellan kommunen och övriga riket minskar. Inför 2025 har beslut fattats av kommunfullmäktige att sänka den kommunala skattesatsen med 60 öre.

Risk - Kontroll

Kassalikviditet

	2022	2023	2024
Kassalikviditet, %, kommunen	63	114	82

Kassalikviditeten mäter kortsiktig betalningsförmåga och visar om kommunen kan fullgöra sina betalningsåtaganden som till exempel att betala ut löner. Ett värde om 100 % innebär att de kortsiktiga skulderna kan betalas direkt.

Vara kommun ska enligt finanspolicyn ha en kortsiktig beredskap som motsvarar minst 85 mkr och har därför en checkkredit om 50 mkr som inte är avsedd att nyttjas. Det behov av likviditet som följer av att kommunen inte klarar att självfinansiera investeringarna möts genom ökade lån. Upplåningsbehovet i koncernen samordnas i koncernbanken och budgeteras mot att kommunen inte ska ha likvida medel utöver den reserv som budgeteras för att trygga kommunens betalningsberedskap. På så vis uppnås en kostnadseffektiv finansiering.

Kassalikviditeten för år 2024 är 82 % vilket är högre jämfört med 2022 men lägre än 2023. I jämförelse med genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland som är 145 % och riket som är 130 %, för året 2023, är kommunens kassalikviditet låg. Men det förklaras av att kommunen har en checkkredit i stället för pengar i kassan.

Långfristig skuld

	2022	2023	2024
Långfristig skuld, tkr/invånare, kommunen	48	61	68
Långfristig skuld, tkr/invånare, koncernen	46	59	66

De långfristiga skulderna består av externa lån, anslutningsavgifter för vatten och avlopp, statliga investeringsbidrag samt långfristig leasingskuld. I tabellen ovan används måttet långfristig skuld per invånare för att kunna göra jämförelser med andra kommuner.

De externa lånen har ökat från föregående år med 100 mkr och den långfristiga leasingskulden har ökat med 27 mkr. Det innebär att de långfristiga skulderna per invånare uppgår till 68 tkr/invånare. För kommunkoncernen hamnar den långfristiga skulderna per invånare på 66 tkr/invånare. Att den är lägre i kommunkoncernen jämfört med kommunen är på grund av eliminering av koncernintern finansiell leasing.

Vid jämförelse är de långfristiga skulderna per invånare högre i Vara kommun än Västra Götaland som har 39 tkr per invånare och riket som har 48 tkr per invånare under 2023. Då koncernens samlade upplåning sker genom kommunen ska jämförelsen i stället göras på koncernnivå och då ligger Vara något lägre än Västra Götaland som har 67 tkr per invånare 2023 och riket som har 70 tkr per invånare. Sedan 2020 har den långfristiga skulden ökat med 587 mkr för kommunen och för kommunkoncernen med 546 mkr. Det är både höga investeringsvolymerna som inte fullt ut självfinansieras och finansiell leasing som är orsaken till ökningen.

Budget- och prognosavvikelse

Nämnd, mkr	Prognos delår augusti 2024	Utfall bokslut 2024	Differens
Kommunstyrelsen	6,4	9,3	2,9
Överförmyndarnämnden	0,3	0,6	0,3
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden	-3,6	-6,3	-2,7
Bildningsnämnden	3,8	8,3	4,5
Socialnämnden	6,0	6,8	0,8
Miljö- och byggnadsnämnden	-0,2	0,3	0,5
Vara kommuns revisorer	0,0	0,0	0,0
Summa	12,7	19,0	6,3

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll och är en central aspekt för god ekonomisk hushållning. Budgetavvikelser bör ligga så nära noll som möjligt. Mindre budgetavvikelser är dock att förvänta och utgör normalt sett ingen risk för den finansiella kontrollen, utan det är större negativa avvikelser som bör uppmärksammas och hanteras. Sammantagen budgetavvikelse vid årets slut för nämnderna är ett budgetöverskott om 19 mkr.

Utöver budgetföljsamhet är även god prognossäkerhet centralt för ekonomistyrningen och den finansiella kontrollen genom att skapa förutsättningar för kommunen att vidta eventuella åtgärder i tid och fatta välgrundade beslut. Vid jämförelse mellan prognostiserad budgetavvikelse vid delårsrapport augusti 2024 och faktisk budgetavvikelse vid årets slut syns en (positiv) avvikelse för nämnderna om ca 6 mkr. Den totala avvikelserna bedöms inte som betydande.

För en mer detaljerad rapport hänvisas till driftsredovisningen.

Känslighetsanalys, kommunen

Händelseförändring	Kostnad/intäkt (mkr)
Ränteförändring med 1 %	10,0
Löneförändring med 1 %	9,0
Verksamhetens kostnader - förändring med 1 %	5,7
Kommunalskatt, 10 öre	4,1
Skatteintäkter, 100 invånare	6,8

Kommunens ekonomiska resultat kan påverkas av händelser utanför dess egen kontroll. Det kan vara förändringar i lagstiftning och snabba konjunktursvängningar. Kommunen har ett ansvar att ha en beredskap att hantera oförutsedda händelser och bör ha marginaler i sin ekonomi för detta. Ett sätt att tydliggöra är att upprätta en känslighetsanalys enligt ovan, som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella ställning.

Genom att analysera olika scenarier kan kommunen förbereda sig för ekonomiska svängningar och minska risken för budgetunderskott. Om en liten förändring i en kostnadspost, som räntor eller löner, har en stor effekt på kommunens ekonomi, visar det att ekonomin är känslig och behöver mer buffert eller långsiktig planering. En hög låneskuld innebär exempelvis att en räntehöjning kan leda till snabbt ökade kostnader. Om analysen visar att en 1 % ökning av verksamhetskostnaderna har stor inverkan på resultatet, kan kommunen prioritera åtgärder för att hålla kostnaderna under kontroll.

Sammanfattande finansiell analys

Sett ur ett längre perspektiv så har både kommunen och koncernen haft en relativt stark finansiell ställning. I genomsnitt har resultatnivån legat på 4,5 % under den senaste treårsperioden. Utvecklingen för skatteintäkter och generella statsbidrag har under de senaste åren varit svag och lägre än vad nettokostnadsutvecklingen har varit. I budgeten för 2023 förutsågs en hög nettokostnadsutveckling tillsammans med en lägre utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. Därav beslutades att höja skattesatsen med 60 öre för att stärka ekonomin. Den högre skattenivån låg kvar även för 2024. Men en hög skattesats minskar också möjligheten att stärka ekonomin vid ett framtida behov.

Samtidigt har kommunen under de senaste åren gjort stora investeringar. Under år 2023 gjordes investeringar för ca 16 tkr per invånare. Det ska jämföras med hur det såg ut i Västra Götaland och riket där investeringsnivån var knappt 9 tkr per invånare.

Att självfinansieringsnivån och kassalikviditeten under de senaste åren varit lägre än 100 % har medfört att kommunen behövt låna pengar. Därav har låneskulden och de långfristiga skulderna ökat för både kommunen och koncernen till 68 tkr per invånare respektive 66 tkr per invånare. Det betyder att kommunen närmar sig snittet för långfristig skuld, både för riket och för Västra Götaland. Räntebärande skulder och avskrivningarna som ökar är ett resultat av de höga investeringarna och det minskar det ekonomiska utrymmet för verksamheterna. Den ökade låneskulden medför också en ökande riskexponering.

Soliditeten är stark och uppgår till 28 % för kommunen och 29 % för koncernen. I och med en hög investeringsnivå, en självfinansieringsgrad under 100 % och tillsammans med en ökad låneskuld, så har soliditeten dock försämrats med 1 procentenhet.

Kommunen och kommunkoncernens ekonomi har följts upp av kommunfullmäktige under året, och prognossäkerheten har förbättrats jämfört med 2023. Det har medfört en förbättrad möjlighet till styrning i önskad riktning.

Det väntas en fortsatt hög investeringsnivå år 2025, men det budgeterade resultatet är högre jämfört med 2024 på grund av att kostnadsutvecklingen förväntas att mattas av. Dock finns det några faktorer, som till exempel kostnader

för driftbidrag för att stärka VaraNet AB:s ekonomi, som kan komma att påverka kommunens resultat negativt under 2025. Det medför en risk för att kommunen finansiella ställning inte kommer att stärkas under 2025.

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Mkr	2023	2024
Årets resultat enligt resultaträkning	68	8
Avgår realisationsvinster		-7
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper		6
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	68	7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv		
Användning av medel från resultatutjämningsreserv		
Reservering av medel till resultatreserv	-4	
Balanskravsresultat	64	7
Balanskravet uppfyllt	Ja	Ja

Balanskravet, som är uttryckt i kommunallagen, innebär att kommunens resultat måste överstiga noll kronor. I balanskravsutredningen avräknas realisationsvinster och orealiserade vinster och förluster i värdepapper från resultatet.

Balanskravsutredningen för år 2024 visar ett överskott vilket innebär att balanskravet är uppfyllt.

Väsentliga personalförhållanden

Inledning

Medarbetarna är en förutsättning för att kunna genomföra och leverera samhällsuppdraget i kommunen. Målet om en välmående arbetsplats som kännetecknas av delaktighet, en god och hälsosam arbetsmiljö med engagerat medarbetarskap, den etiska kompassen med en gemensam värdegrund är centrala.

Förmågan att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare är avgörande för att klara nuvarande och framtida kompetensförsörjning. Sjukfrånvaron och personalomsättningen behöver vara låg och antalet medarbetare som arbetar heltid behöver vara hög.

Den årliga medarbetarundersökningen visar på goda resultat 2024, och över tid. Den visar dock även på utvecklingsområden, varmed handlingsplaner för att arbeta vidare med resultaten har tagits fram. Kommunen kommer arbeta för att både bibehålla resultatet och förbättra de resultat som behöver förbättras.

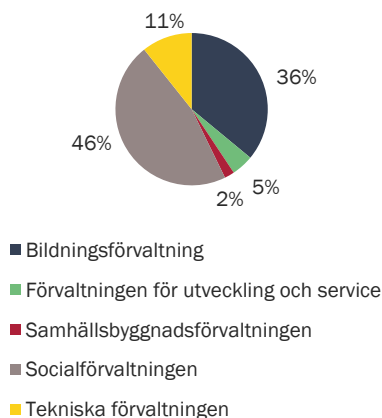
Kommunens förvaltningar

Antal tillsvidareanställda

	2020	2021	2022	2023	2024
Tillsvidareanställda årsarbetare, antal	1 229	1 255	1 246	1 254	1 280
Tillsvidareanställda, antal	1 320	1 333	1 316	1 316	1 340

Vid 2024 års slut hade kommunen 1 340 tillsvidareanställda, vilket kan omräknas till 1 280 årsarbetare. Antal tillsvidareanställda har ökat jämfört med 2023 med 24 personer medan årsarbetarna ökat med 26 personer. Ökningen förklaras bland annat av att andelen behöriga lärare ökat och att visstidsanställda lärare minskat. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden uppgår till 95,6 % år 2024, vilket är en ökning jämfört med tidigare år.

Årsarbetare per förvaltning

Antal heltids- och deltidstjänster

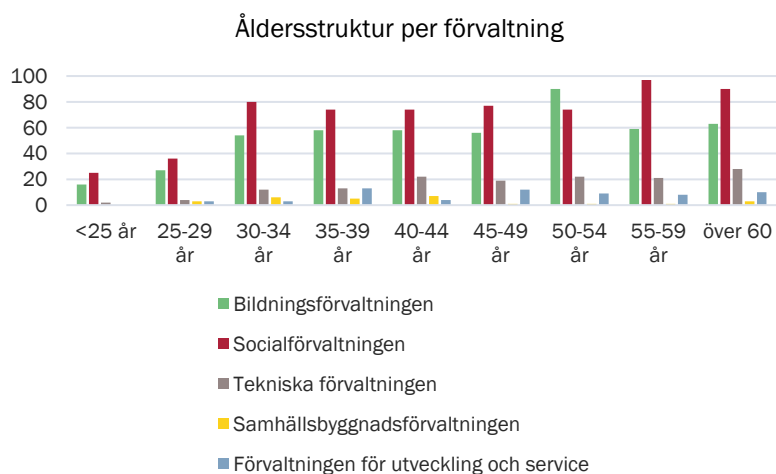
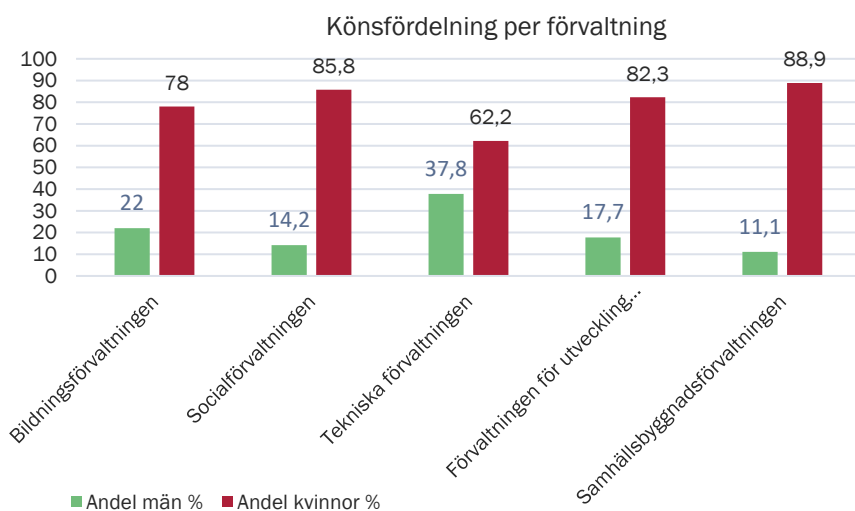
	Heltid	Deltid	Summa
Kvinnor	843	234	1 077
Män	240	23	263
Summa	1 083	257	1 340

Av de 1 340 tillsvidareanställda år 2024 arbetar 80,8 % heltid, vilket är en ökning med 1,8 procentenheter jämfört med 2023. Socialförvaltningen har lägst andel heltidsanställda (77,4 %) och samhällsbyggnadsförvaltningen högst (96,3 %).

Sett till fördelning mellan kön arbetar 91,3 % av männen och 78,3 % av kvinnorna heltid år 2024.

Könsfördelning och åldersstruktur

80,4 % av kommunens anställda är kvinnor. Tekniska förvaltningen har jämnast fördelning med 62,2 % kvinnor och 37,8 % män.

Medelåldern i kommunen är 46 år. Andelen anställda över 60 år har ökat något jämfört med 2023 och ligger på 14,4 %. I tekniska förvaltningen är en femtedel av de anställda över 60 år (19,6 %) medan samhällsbyggnadsförvaltningen enbart har tre anställda i denna ålderskategori (11 %). Motsvarande siffra för socialförvaltningen är 14,3 %, bildningsförvaltningen 13 % och förvaltningen för utveckling och service 16 %.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare fortsätter att minska, dock från en hög nivå. Från föregående år har sjukfrånvaron minskat från 8,3 % till 8,0 %. Sjukfrånvaron varierar kraftigt mellan förvaltningar och yrkesgrupper. Den högre sjukfrånvaron återfinns framförallt inom socialförvaltningens verksamheter och inom förskolan.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Total sjukfrånvaro	2020	2021	2022	2023	2024
Andel över 60 dagar	48	51,6	43,4	49,5	52
Kvinnor	10,6	9,8	10,6	8,9	8,8
Män	6,0	6,1	6,1	6,2	5,4
Upp till 29 år	8,4	7,6	8,6	7,3	6,5
Mellan 30 - 49 år	10,1	9,2	8,7	7,3	7,2
Över 50 år	9,7	9,4	11,1	9,8	8,1

Av den totala sjukfrånvaron, består drygt hälften av långtidssjukskrivningar som pågått över 60 dagar. Andelen har ökat något från tidigare år och är en relativt stor andel. Kvinnor är i högre grad än män frånvarande från arbetet på grund av sjukskrivning. Äldre tenderar att vara mer sjukskrivna än yngre.

Långtidssjukfrånvaro, över 60 dagar

	2020	2021	2022	2023	2024
Långtidssjukfrånvaro, %	4,5	4,1	4,2	4,1	4,2

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid per förvaltning

	2022	2023	2024
Förvaltningen för utveckling och service			
>60 dagar	5,3	2,0	1,7
Totalt	9,0	4,5	4,2
Samhällsbyggnadsförvaltningen			
>60 dagar	1,0	4,1	5,1
Totalt	2,4	8,5	6,9
Tekniska förvaltningen			
>60 dagar	2,6	3,4	2,6
Totalt	5,9	6,7	5,5
Bildningsförvaltningen			
>60 dagar	1,3	1,8	2,3
Totalt	5,6	5,2	5,4
Socialförvaltningen			
>60 dagar	7,6	6,7	6,7
Totalt	14,5	11,6	11,2
Vara kommun, totalt			
>60 dagar	4,2	4,1	4,2
Totalt	9,6	8,3	8,0

Samtliga förvaltningar förutom bildningsförvaltningen har från föregående år sänkt den totala sjukfrånvaron. Bildningsförvaltningens något ökade sjukfrånvaro förklaras inom förskolans verksamhetsområde.

Kompetensförsörjning och rekrytering

Möjliga pensioneringar inom 10 år. Tillsvidareanställda födda 1960-1970

Förvaltning	Kategori	Antal
Förvaltningen för utveckling och service		20
Samhällsbyggnadsförvaltningen		4
Tekniska förvaltningen	Kostenheten	13
	Lokalvårdare	15
	Vaktmästare	7
	Övriga	14
Bildningsförvaltningen	Lärare	56
	Barnskötare	8
	Elevassistenter	19
	Förskollärare/fritidspedagoger	17
	Specialpedagoger/speciallärare	8
	Övriga	29
Socialförvaltningen	Undersköterskor/vårdbiträden	94
	Personliga assistenter	21
	Sjuksköterskor/distriktssköterskor	10
	Stödassistenter/stödbiträden	37
	Övriga	37
Summa		409

Kommunala bolag

Antal anställda

	2023	2024
Vara Bostäder AB	7	8
Vara Industrifastigheter AB	0	0
VaraNet AB	0	0
Vara Konserthus AB	45	45
Summa	52	53

Antal heltids- och deltidstjänster

	Heltid	Deltid	Summa
Kvinnor	23	2	25
Män	26	2	28
Summa	49	4	53

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

	2023	2024
Vara Bostäder AB	5,2	3,8
Vara Konserthus AB	2,4	0,4

Förväntad utveckling

Läget i omvärlden påverkar kommunens arbete på många sätt och den ekonomiska styrningen blir framåt allt viktigare. Kommunen har under flera år genomfört stora investeringar med ökad belåning som följd vilket ställer krav på finansiell planering och finansiell analys. Det kommer också vara av vikt att analysera hela kommunkoncernens ekonomi och utveckling i och med de både redan utförda och planerade satsningarna i de kommunala bolagen kring bostadsbyggande och utbyggnad av bredbandsnätet.

Den samhällsekonomiska utvecklingen pekar på mer gynnsamma förhållanden 2025 och framåt med en uppgång i konjunkturen, räntelättnader och en stabil inflationsutveckling. Det är positivt för kommunens ekonomi där de budgeterade resultaten för närvarande ser ut att bli förhållandevis goda. Dock är kommunens investeringsnivå fortsatt relativt hög, något som förväntas bestå åtminstone de närmaste åren, vilket kan få påverkan på kommunens ekonomiska ställning. Trolig påverkan på kommunens ekonomi framöver hör även samman med investeringsplaner i Vara Bostäder AB och VaraNet AB, där ägartillskott/driftbidrag och nedskrivningsbehov kan få resultateffekt. Sammantaget innebär detta att det är av största vikt att bevaka utvecklingen och arbeta strategiskt med den ekonomiska planeringen. Även om kommunens budgeterade resultat framåt ser goda ut just nu är det troligt att de kommer justeras ned utefter ovan nämnd utveckling.

Tillväxten i kommunen påverkas av stora externa etableringar, som AB Volvos batterifabrik i Mariestad, vilket kan öka behovet av bostäder, infrastruktur och kollektivtrafik. Även etableringen av besöksanläggningen Stenhaga Collection förväntas skapa arbetstillfällen och locka nya invånare. Stenhaga Invest AB avser att bygga en besöksanläggning, Stenhaga Collection, med utställning av exklusiva bilar, hotell, butiker med mera nära Vara tätort och E20. Avsiktsförklaringen som antagits innebär att kommunen, i den fördjupade översiktsplanen för östra Vara tätort, ska ta hänsyn till Stenhaga Invests behov i planeringen av området. Det är en etablering som är väldigt viktig för Vara kommun som plats. Det ger fler som besöker kommunen, fler arbetstillfällen och nya Varabor på sikt. Sannolikt följer fler företag på och etablerar sig. Det ger än bättre förutsättningar för såväl lokal handel, befintligt näringsliv och kommunal service. Det kommer också att ställa ökade krav på den kommunala organisationen för att möta denna stora etablering och dess földeffekter.

En viktig faktor för effektivisering framöver är digitalisering. Digitaliseringsarbetet i kommunen ska struktureras upp och det ska sättas nya rutiner utifrån styr- och samverkansmodell digitalisering V6. Bland annat kommer utbildningsinsatser att genomföras för att öka kunskapen om digitalisering, utveckling med hjälp av AI samt fortsätta effektivisera kommunens processer med hjälp av e-tjänster. SKR:s nationella digitaliseringsinitiativ kommer att ge bra verktyg för effektiv digitalisering inom olika områden.

Samverkan inom V6-kommunerna (Vara, Skara, Götene, Essunga, Lidköping och Grästorps) kommer att intensifieras och utvecklas vilket är ett sätt att möta kommande utmaningar inom ekonomi och kompetensförsörjning. Nya samverkansstrukturer finns på plats i V6 och en ny avsiktsförklaring är beslutad.

Kommunen kommer framåt behöva arbeta mer med det växande samhällsproblemet kring välfärdsbrott. Välfärdsbrott kännetecknas av brottslighet genom bedrägerier eller överutnyttjande av de offentliga välfärdssystemen och kan innebära stora kostnader för en kommun. Erfarenheter visar att arbetet mot välfärdsbrott måste organiseras på ett genomtänkt sätt för att vara effektivt. Hela ansvaret kan inte läggas på en enskild funktion eller enhet inom kommunen utan det behöver finnas både strategiskt och praktiskt arbete på plats.

Sammantaget befinner sig Vara kommun i en fas där digitalisering, ekonomisk planering och tillväxtstrategier är avgörande för att möta framtidens utmaningar. Samverkan mellan olika förvaltningar och externa aktörer är en nyckel för att säkerställa hållbar utveckling och effektiv kommunal service.

Räkenskaper

Driftredovisning

Mkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-93,5	-109,6	-118,9	9,3
Förvaltningen för utveckling och service	-83,6	-104,2	-107,8	3,6
- Varav intäkter	9,9	11,8	9,9	1,9
- Varav kostnader	-124,1	-116	-117,7	1,7
Samhällsbyggnadsförvaltningen	-11,1	-5,4	-11,1	5,7
- Varav intäkter	1,4	8,0	1,4	6,6
- Varav kostnader	-12,5	-13,4	-12,5	-0,9
Överförmyndarnämnden	-1,9	-1,8	-2,3	0,6
- Varav intäkter	0	0	0	0
- Varav kostnader	-1,9	-1,8	-2,3	0,6
Valnämnden	0	-0,2	-0,2	0
- Varav intäkter	0	0,5	0,5	0
- Varav kostnader	0	-0,7	-0,7	0
Tekniska nämnden	-34,3	-40,0	-33,7	-6,3
- Varav intäkter	272,3	294,9	290,6	4,2
- Varav kostnader	-306,5	-334,9	-324,4	-10,5
Bildningsnämnden	-494,0	-520,9	-529,2	8,3
- Varav intäkter	83,1	95,2	82,7	12,5
- Varav kostnader	-577,2	-616,0	-611,9	-4,1
Socialnämnden	-440,3	-481,3	-488,1	6,8
- Varav intäkter	79,7	76,2	62,6	13,6
- Varav kostnader	-520,0	-557,6	-550,8	-6,8
Miljö- och byggnadsnämnden	-5,8	-6,1	-6,4	0,3
- Varav intäkter	6,4	5,6	5,2	0,4
- Varav kostnader	-12,2	-11,6	-11,6	-0,1
Räddningstjänsten Skaraborg*)	-16,0	0	0	0
- Varav intäkter	0	0	0	0
- Varav kostnader	-16,0	0	0	0
Vara kommuns revisorer	-1,1	-1,3	-1,3	0
- Varav intäkter	0	0	0	0
- Varav kostnader	-1,1	-1,3	-1,3	0
Summa nämndverksamhet	-1 086,9	-1 161,2	-1 180,2	19,0
Finansiell intäkt i nämndverksamhet	-1,2	-0,1	0,5	-0,6
Internränta anläggningstill. finansieringsverksamhet	16,3	32,1	25,4	6,7
Pensionskostnader	-87,6	-125,8	-92,3	-33,5
Personalomkostnader från verksamhet	60,1	71,2	66,3	4,9
Hyra	-2,0	-2,2	-3,0	0,8
Övriga intäkter finansieringsverksamhet	4,4	6,0	1,6	4,4

Mkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse
Övriga kostnader finansieringsverksamhet	-3,7	-7,3	0	-7,3
Summa verksamhet	-1 100,6	-1 187,3	-1 181,7	-5,6
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 183,9	1 215,7	1 211,6	4,1
Finansnetto	-15,0	-20,2	-29,9	9,7
Summa efter finansiering	68,3	8,2	0,0	8,2
Extra ordinära poster				
Totalt	68,3	8,2	0,0	8,2

*) Räddningstjänsten Skaraborg ingår från och med 2024 i kommunstyrelsens budget.

Ekonomisk analys driftredovisning

Kommunens resultat för 2024 uppgår till 8,2 mkr, vilket förklaras av att:

1. Nämnderna redovisar ett överskott på 19 mkr.
2. Finansförvaltningen redovisar ett underskott om 24,6 mkr.
3. Posterna skatteintäkter & generella statsbidrag samt finansnetto redovisar ett överskott med 13,8 mkr.

Nedan följer en förklaring på de tre ovan nämnda delarna.

Nämnderna – ett överskott om 19 mkr

De större överskotten hänförs till kommunstyrelsen, bildningsnämnden och socialnämnden. Tekniska nämnden redovisar istället ett underskott. Övriga nämnder har överskott i mindre omfattning. Nedan följer en övergripande förklaring till nämndernas resultat. För mer detaljerad information hänvisas till nämndernas verksamhetsredovisningar.

Kommunstyrelsen har ett överskott om totalt 9,3 mkr fördelat på två förvaltningar. Förvaltningen för utveckling och service har ett överskott på 3,6 mkr. Överskottet förklaras av kvarstående medel i centralt löneanslag (+1,1 mkr), vakanta tjänster och outnyttjade budgetposter i staben (+2,1 mkr), på HR-avdelningen (+0,8 mkr) och på kansliavdelningen (+1,1 mkr). Räddningstjänsten har ett underskott på 0,5 mkr på grund av oväntade pensionskostnader och hyreshöjningar. Kommunikationsavdelningen redovisar ett underskott på 1,3 mkr främst kopplat till Göliska IT.

Samhällsbyggnadsförvaltningen under kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 5,8 mkr, huvudsakligen på grund av markförsäljningar som genererat realisationsvinster.

Tekniska nämnden har ett underskott på 6,3 mkr. Resultatet beror främst på ökade driftkostnader inom fastighetsenheten, i form av högre värmekostnader och kostnader för snöröjning, och ökade kapitalkostnader inom gata och park.

Bildningsnämnden redovisar ett överskott på 8,3 mkr. Förskolan (+0,5 mkr) och grundskolan (+5,3 mkr) har överskott, delvis på grund av lägre personalkostnader

än budgeterat och sent tillkomna riktade bidrag. Gymnasiet har ett underskott på 2,6 mkr orsakat av högre personalkostnader och ökade utgifter för IT, material och transporter. Anpassad skola och vuxenutbildningen har ett överskott på 1,4 mkr, främst genom sena bidrag och vakanta tjänster. På verksamhetsövergripande nivå finns ett överskott på 3,8 mkr vilket huvudsakligen förklaras av att det finns budgeterade medel för internhyror, där kostnaden ännu inte uppstått.

Socialnämnden redovisar ett överskott på 6,8 mkr. Störst överskott finns inom verksamheten socialförvaltningen gemensamt (+29,5 mkr), där minskade hemtjänststimmar och lägre färdtjänstkostnader bidragit. Individ- och familjeomsorgen har ett underskott på 15,3 mkr, främst på grund av ökade konsult- och placeringskostnader. Äldreomsorgen visar ett underskott på 10,2 mkr, drivet av minskad ersättning till hemtjänsten och hög sjukfrånvaro.

Miljö- och byggnadsnämnden har ett överskott på 0,3 mkr. Överskottet beror på ökade intäkter inom byggenheten och lägre personalkostnader.

Finansförvaltningen – ett underskott om 24,6 mkr

Den största förklaringen till underskottet inom finansförvaltningen hör till pensionerna. Det underskottet jämfört med budget (33,5 mkr) beror på flera delar:

- Övergång till blandmodell: Påverkar med ca 6 mkr på grund av att budgeten inte är justerad korrekt vid övergång från fullfondering. Motsvarande belopp blir istället ett överskott under finansiella kostnader, se nedan.
- Kostnader för pensionsförsäkring: Detta innebär en ökad kostnad med ca 11 mkr.
- Resterande del avser generellt sett högre kostnader än budgeterat, inklusive högre kostnader för löneskatt.

En annan del som påverkar underskottet finns under övriga kostnader och handlar framförallt om bidrag till infrastruktur, en kostnad på 8,3 mkr som ej budgeterats för. Det rör bidrag/medfinansiering till vägkorsning i Tråvad samt bredbandsstöd och samhällsmast i Tumbleberg. I övrigt på finansförvaltningen redovisas högre intäkter för internränta och högre ersättningar för personalomkostnader från nämnderna vilket leder till ett överskott om 6,7 mkr respektive 4,9 mkr. Därtill redovisas högre övriga intäkter om totalt 4,4 mkr, där momsersättning är huvudförklaring. Samtliga av dessa intäkter mildrar underskottet.

Skatteintäkter & generella statsbidrag samt finansnetto- ett överskott om 13,8 mkr

Kommunens intäkter från skatter och generella statsbidrag för året är 4,1 mkr högre än budgeterat. Det förklaras dock av en högre intäkt för fastighetsavgiften om 9,1 mkr. Intäkterna från själva skatteintäkterna och övriga delar i den

kommunala utjämningen redovisar ett underskott på 4,8 mkr. Det förklaras av en nedrevidering av antalet arbetade timmar 2024.

Finansnettot är 9,7 mkr högre än budgeterat. Det beror på flera faktorer. Framförallt ligger förklaring i den finansiella kostnaden som hör till pensioner, vilken är 11,3 mkr lägre än vad som budgeterats för. Av de 11 mkr förklaras ca hälften av övergången till blandmodell i redovisningen, budgeten för finansiella kostnader är i huvudsak lagd enligt fullfonderingsmodell. Se förklaring ovan avseende finansförvaltning. Den andra hälften av de 11 mkr handlar om lägre kostnader än beräknat. Övriga förklaringar till finansnettot är lägre räntekostnader för lån, ca 3,3 mkr. Samtidigt har kommunen högre finansiella kostnader om 5,6 mkr pga. nedskrivning av aktier i VaraNet AB. Vad gäller finansiella intäkter har kommunen intäkter om ca 2,6 mkr för sparränta, vilket det inte budgeterats för.

Driftredovisning kommunala bolag

Resultat efter finansiella poster, mkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse
Vara Bostäder AB	1,3	0,8	0,8	0
Vara Industrifastigheter AB	0,9	1,0	0,5	0,5
Vara Konserthus AB	-2,2	0,5	-2,2	2,7
VaraNet AB	0,2	-18,4	0,8	-19,2

Vara Bostäder AB

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgår till 0,8 mkr, vilket är i nivå med budget.

Generellt sett har köpet av fastigheten Pinjen påverkat, både på intäktssidan och kostnadssidan, då investeringen inte ingick i budgeten när den beslutades. Intäkterna har blivit ca 3 mkr högre till följd av köpet. Samtidigt har verksamhetskostnaderna ökat med 1,7 mkr och räntekostnaderna med 0,6 mkr.

Kostnader och intäkter på grund av branden på Smedjegatan som skedde annandag jul har inte medtagits på något sätt i bokslutet för 2024 då vare sig intäktsposter eller kostnadsposter går att beräkna på ett tillförlitligt sätt ännu. Detta kommer att göras under 2025.

Vara Industrifastigheter AB

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgår till 1,0 mkr, vilket är 0,5 mkr bättre än budget. Förklaring till resultatet är framförallt lägre kostnader än budget för drift och underhåll av fastigheterna.

Vara Konserthus AB

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgår till 0,5 mkr vilket är 2,7 mkr bättre än budgeterat i och med att bolaget räknade med ett underskott. Förklaring till årets resultat är högre intäkter från biljettförsäljning men även från restaurang och offentliga anslag från Västra Götalandsregionen.

Vara Net AB

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgår till -18,4 mkr, vilket är 19,2 mkr lägre än budgeterat. Den största enskilda faktorn bakom det negativa resultatet är nedskrivningar som genomförts i samband med nätutbyggnaden. En nedskrivningsprövning har visat att nuvärdet av samtliga framtida intäkter, tillsammans med åtagandet om nätets restvärde, understiger investeringskostnaden. Därför har bolagets tillgångar skrivits ned med 3,4 mkr.

Investeringsredovisning

Mkr	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Till budget 2025
Kommunstyrelsen	0,5	2,6	8,9	6,3	5,0
-varav förvaltningen för utveckling och service	0,1	0,2	1,4	1,2	0
-varav samhällsbyggnadsförvaltningen	0,4	2,4	7,5	5,1	5,0
Tekniska nämnden	210,4	164,7	149,3	-15,4	-6,1
Bildningsnämnden	8,3	6,4	8,0	1,5	1,5
Socialnämnden	3,2	1,0	2,2	1,2	0
Miljö- och byggnadsnämnden	0	0	0	0	0
Summa nämndverksamhet	222,4	174,7	168,4	-6,4	0,4
Finansiell Leasing	36,2	27,4	0	-27,4	0
Summa kommun	258,6	202,1	168,4	-33,8	0,4
Vara Bostäder AB	3,6	48,2	6,7	-41,5	0
Vara Industrifastigheter AB	2,3	0,7	0,7	0	0
VaraNet AB	1,9	6,8	13,5	6,7	0
Vara Konserthus AB	1,3	1,0	3,7	2,7	0
Summa bolag	9,1	56,7	24,6	-32,1	0

I april 2024 beslutade kommunfullmäktige att flytta 12 mkr från 2023 till 2024 och investeringsbudgeten utökades med samma belopp. I juni 2024 tog kommunfullmäktige ett nytt beslut att ändra investeringsbudgeten för 2024, där investeringar för 50 mkr flyttades till kommande år.

All byggnation inom kommunens organisation utförs och projektleds av tekniska nämnden. De senaste åren har varit intensiva med många olika projekt som avslutats och som fortfarande pågår.

År 2024 har kommunens nämnder investerat till ett belopp om ca 175 mkr. Budgeten för året är 168 mkr, vilket betyder ett budgetöverskridande om 6 mkr.

Tekniska nämnden har överskridit budgeten med 15 mkr, till viss del på grund av att projekt startat tidigare än planerat eller att det varit svårbedömt när i tiden olika delar i fleråriga investeringsprojekt kommer falla ut. Förklaring är även i vissa fall fördyringar och tillkommande kostnader i projekt. Kommunstyrelsen, bildningsnämnden och socialnämnden har kvarstående budgetmedel om totalt 9 mkr.

Utöver nämndernas investeringar medräknas även finansiell leasing, vilken för år 2024 uppgår till 27,4 mkr. Finansiell leasing kopplat till fastigheter har genomförts om 5,8 mkr, till följd av förlängning av kontrakt. Därtill har finansiell leasing av fordon påverkat med 21,6 mkr.

Att kommunen under året gjort investeringar om 175 mkr, exklusive leasing, visar på att investeringstakten fortfarande är hög, om än lägre är de senaste två åren.

Till följd av ovanstående har nämnderna föreslagit flytt av investeringsmedel till budget 2025. Totalt sett är det ett mindre belopp som flyttas, 0,4 mkr. Detta beror på att kommunstyrelsen föreslår att flytta med 5 mkr, bildningsnämnden 1,5 mkr och att 2025 års investeringsbudget utökas med dessa belopp för respektive nämnd. Tekniska nämnden föreslår att 2025 års investeringsbudget istället minskas ned med 6,1 mkr till följd av förklaring som nämns ovan, att fleråriga investeringsprojekt startat tidigare eller att vissa delar i investeringsprojekten genomförts tidigare än planerat.

Vad gäller de kommunala bolagen har Vara Bostäder investerat till ett belopp om 48,2 mkr, varav förvärvet av Pinjen uppgick till 41,8 mkr, vilket inte budgeterats för. Vara Net AB har investerat till ett belopp om 6,8 mkr för bredbandsutbyggnad och redundans. Hela investeringsbudgeten har ej använts på grund av förseningar.

Per projekt teknisk nämnd

Mkr	Total budget	Ackumulerat utfall	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Överförs till 2025
Ram krisberedskap och robusthet	-	-	156	0	-156	-156
Renovering/ombyggnation övriga fastigheter	-	-	8 413	8 000	-413	0
Renovering/ombyggnation fastigheter bildningsnämnd	-	-	8 179	8 500	321	0
Alléhallen	48 000	54 104	19 404	13 300	-6 104	0
Kvänum förskola	30 000	32 003	4 097	2 094	-2 003	0
Alléskolan förnyelse	103 000	72 885	25 666	19 924	-5 742	-5 742
Nästegårdsskolan förnyelse	71 000	50 379	28 461	27 710	-751	-751
Renovering/ombyggnad fastigheter socialnämnd	-	-	11 249	10 000	-1 249	0
Solenergi	30 000	5 257	2 487	3 230	743	0
Ombyggnation IFO-lokaler	32 500	1 740	1 427	-313	-1 740	-1 740
Lagmansgymnasiets framtida utveckling	31 500	924	746	-178	-924	-924
Anpassad grundskola	13 000	489	489	0	-489	-489
Ram gata/park	-	-	14 498	12 000	-2 498	0
Storgatan gata	20 000	57	40	283	243	243
Torggatan Gata/Park	18 000	16 156	9 735	11 579	1 844	1 844
Ram brorenovering	-	-	887	1 000	113	113
Ram exploatering gata/park	-	-	0	500	500	500
Torsvallen	1 000	987	976	988	12	0
Ram VA	-	-	15 019	14 000	-1 019	0
Ram exploatering VA	-	-	3 075	3 000	-75	-75
Storgatan VA	7 000	56	0	-56	-56	-56
Torggatan VA	10 000	7 089	6 546	9 457	2 911	0
Sveagatan VA	136	136	0	0	0	0
Vattenverk med ledningar	38 000	2 738	637	2 000	1 363	1 363
Övriga	-	-	2 542	2 300	-242	-259
Summa	453 136	245 000	164 729	149 318	-15 411	-6 129

Investeringsprojekten för kommunens högstadieskolor Alléskolan i Vara tätort och Nästegårdsskolan i Kvänum fortsätter. Alléskolans byggnation beräknas bli klar 2027. Totalkostnad för hela projektet, inklusive den tidigare renoveringen och ombyggnationen av köket/matsalen uppskattas till 103 mkr. Projektet Nästegårdsskolan fortgår enligt plan, dock är sista etappen inte upphandlad än, den sista entreprenaden i projektet kommer upphandlas under 2025.

Projekten Alléhallen och Kvänums förskola har avslutats under året. Kvänums förskola har utökats med två avdelningar där verksamheten flyttat in. Projektet visar en negativ avvikelse (ett underskott) om totalt ca 2 mkr, vilket beror på fördyringar till följd av överklagan av bygglov och fel i detaljplan. Alléhallen stod

klar för verksamheten under sommaren. Även Alléhallen visar en negativ avvikelse, ca 6 mkr. Avvikelsen förklaras bland annat av kostnader till följd av invändiga konstruktionsfel i väggarna, vilket inte var känt från början. Därtill har det tillkommit kostnader för läktarstolar och större åtgärder i pingishall och i bowlinghall, vilket inte varit medräknat från start.

För investeringarna Ombyggnation av individ- och familjeomsorgens lokaler (IFO-lokaler) Lagmansgymnasiets utveckling och Anpassad grundskola ligger budgeterade investeringsmedel från år 2025 och framåt. Under hösten har dessa tre investeringar projekterats och investeringsmedel har förbrukats tidigare. Projekten kommer upphandlas under 2025.

För projekten Torggatan Gata/Park och Torggatan VA blev utfallet lägre än vad som tidigare kunnat bedömas, vilket innebär att projekten redovisar överskott.

Projektet Vattenverk med ledningar är fortfarande i utredningsfas för att få beslutsunderlag inför att öppna upp en ny vattentäkt. Investeringsmedel för att bygga själva verket har därför ännu inte använts.

Resultaträkning

Mkr	Not	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Verksamhetens intäkter	3,11	262	345	281	369
Verksamhetens kostnader	4,11	-1 291	-1 350	-1 381	-1 456
- varav jämförelsestörande poster	11				
Avskrivningar	5	-72	-84	-88	-104
Verksamhetens nettokostnader		-1 101	-1 089	-1 188	-1 191
Skatteintäkter	6	831	831	846	846
Generella statsbidrag och utjämning	7	353	353	370	370
Verksamhetens resultat		83	95	28	25
Finansiella intäkter	8	11	1	16	3
Finansiella kostnader	9	-26	-24	-36	-29
Resultat efter finansiella poster		68	72	8	-1
Extraordinära poster (netto)	10				
Årets resultat		68	72	8	-1

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		68	72	8	-1
Justering för ej likviditetspåverkande poster	31	94	106	105	130
Övriga likviditetspåverkade poster	32	-19	-16	-64	-62
Poster som redovisas i en annan sektion	33	-1	-1	-1	-1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet		142	161	48	66
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		2	2	2	2
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-16	-15	25	22
Ökning/minskning av förråd och varulager		0	0	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-23	-23	42	39
Kassaflöde från den löpande verksamheten		105	125	117	129
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-259	-268	-175	-231
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		3	3	1	1
Investering i kommunkoncernföretag				-2	-2
Avyttring av kommunkoncernföretag		22	22	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-7	-7	-41	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		12	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-229	-250	-217	-232
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		211	211	100	100
Amortering av låneskulder					
Amortering av skulder för finansiell leasing		-7	-6	-10	-8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		204	205	90	92
Årets kassaflöde		80	80	-10	-11
Likvida medel vid årets början		27	27	107	108
Likvida medel vid årets slut		107	107	97	97

Balansräkning

Mkr	Not	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12				
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar	13	1 611	1 962	1 711	2 094
Maskiner och inventarier	14	62	88	76	104
Övriga materiella anläggningstillgångar	15	3	3	3	3
Finansiella anläggningstillgångar	16	414	30	451	31
Summa anläggningstillgångar		2 090	2 083	2 241	2 232
Bidrag till statlig infrastruktur	17				
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	18	6	6	6	6
Fordringar	19	139	139	114	116
Kortfristiga placeringar	20	0	0	0	0
Kassa och bank	21	107	108	97	97
Summa omsättningstillgångar		252	253	217	219
Summa tillgångar		2 342	2 336	2 458	2 451
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
Eget kapital	22				
Eget kapital vid årets början		932	940	1 000	1 012
- varav resultatreserv		0	0	0	0
- varav resultatutjämningsreserv		55	55	59	59
Årets resultat		68	72	8	-1
Eget kapital vid årets slut		1 000	1 012	1 008	1 011
- varav resultatreserv		0	0	0	0
- varav resultatutjämningsreserv		59	59	59	59
Summa eget kapital		1 000	1 012	1 008	1 011
Avsättningar					
Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser	23	100	103	52	55
Andra avsättningar	24	46	50	41	62
Summa avsättningar		146	153	93	117
Skulder					
Långfristiga skulder	25	981	945	1 101	1 059
Kortfristiga skulder	26	215	226	257	264
Summa skulder		1 196	1 171	1 358	1 323
Summa eget kapital, avsättningar & skulder		2 342	2 336	2 459	2 451

Mkr	Not	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
PANTER & ANSVARFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	27	0	0	0	0
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	28	310	310	310	310
Övriga ansvarsförbindelser	29	0	0	15	0

Noter

NOT 1. REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Leasing

I kommunens redovisade tillgångar ingår finansiell leasing av bilar med avtalstid längre än tre år samt längre hyresavtal som klassificerats som finansiell leasing. Finansiell leasing finns också uppbokad som en långfristig skuld. Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt som understiger ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. När det gäller hyra av verksamhetsfastigheter där hyresperioden omfattar större delen av leasing-objektets ekonomiska livslängd ska avtalen redovisas som finansiell leasing enligt RKR R5, leasing. Under året har en inventering gjorts av externa hyreskontrakt. Inventeringen visar att kommunen leasar 17 st. fastigheter varav 12 st. leasas av det kommunala fastighetsbolaget. I samtliga avtal ingår en möjlighet till förlängning av avtalen. Minimileaseavgifterna avser kallhyra, varpå el, värme, vatten och städning debiteras som variabla avgifter.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgång är en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk, har en nyttjandeperiod överstigande tre år och en total anskaffningskostnad över ett halvt prisbasbelopp. Värdering sker till anskaffningsvärde. Värdeminskning sker utifrån beräknad nyttjandeperiod enligt linjär metod. Vid eventuella långfristiga lån kostnadsförs alla räntor. Huvudmetod tillämpas. Offentliga investeringsbidrag periodiseras över nyttjandeperioden.

Från och med räkenskapsåret 2015 tillämpas komponentavskrivning.

Från och med år 2011 redovisas nya exploateringsfastigheter som omsättningstillgång i balansräkningen för nya exploateringsområden.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet och börjar samma år som investeringen aktiveras. Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod enligt nedanstående tabell och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning.

- 5–60 år: Markanläggningar
- 5–60 år: Byggnader
- 5–10 år: Maskiner, tekniska anläggningar och inventarier
- 3 år: Elevdatorer och IT-inventarier

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen ingår samtliga av Vara kommuns helägda bolag, vilka är: Vara Bostäder AB, Vara Industrifastigheter AB, VaraNet AB samt Vara Konserthus AB.

Enligt RKR R16 så kan bolag vars verksamhet är av obetydlig omfattning, vilket definieras som företag där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, undantas i den sammanställda redovisningen. Men det får inte överstiga 5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. För Vara kommun innebär det att endast ovanstående bolag finns med i den sammanställda redovisningen.

En sammanslagning av kommunens och bolagens räkenskaper efter eliminering av interna poster till en redovisningsenhet kallas konsolidering. Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell fördelning. Med förvärvsmetoden menas att det egna kapitalet i dotterföretagen vid förvärvstillfället har eliminerats av kommunen. Kommunkoncernens eget kapital utgörs, förutom av kommunens eget kapital, endast av den del av bolagens eget kapital som upparbetats efter förvärvet.

Skillnader i redovisningsprinciper mellan bolagen och kommunen vad gäller uppskrivning av anläggningstillgångar har justerats till kommunens gällande principer. Skillnader i pensionsredovisning har inte justerats.

Ekonomisk analys över den samlade kommunala verksamheten görs översiktligt.

VaraNet AB

VaraNet AB har gjort en nedskrivningsprövning på utförda investeringar och investeringar som är kvar att genomföras enligt avtal. Det visar ett totalt nedskrivningsbehov på 18,4 miljoner kronor. Av detta utgör 3,4 miljoner kronor en nedskrivning av befintliga anläggningstillgångar, medan 15 miljoner kronor avsätts för förlustkontrakt. Det resulterar i en total förlust för 2024 på 18,4 miljoner kronor och ett negativt eget kapital på 12,3 miljoner kronor. Bolaget har upprättat en kontrollbalans i samband med årsredovisningen 2024.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 43,05 % som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader. Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 2,5 % för årets genomsnittliga kapitalbindning. Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet, värme, vatten, el och vaktmästeri debiteras utifrån verklig förbrukning/nyttjande. Kostnader för IT debiteras utifrån självkostnad och verkligt nyttjande. Gemensam central administration som ekonomi och personal fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Periodisering

Intäkter och kostnader hänförliga till redovisningsåret har i allt väsentligt belastat årets redovisning.

Ersättningar utbetalda till timanställda i januari 2025, men som avser december 2024 har skuldförts.

Årets förändring av semesterlöneskulden, okompenserad övertid och jour har redovisats under verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den totala skulden av dessa har redovisats som kortfristig skuld i balansräkningen.

Koncernkonto

Koncernkontot är ett gemensamt konto för kommunkoncernen. Saldon på de kommunala bolagens underkonton utgör fordran på eller skuld till kommunen.

Intäkter

Vara kommun följer RKR R2 där det står att skatteintäkter redovisas det år som de skattskyldigas inkomst tas upp till beskattning. Den prognos på skatteavräkningen som Sveriges Kommuner och Regioner publicerar i december räkenskapsåret har använts vid beräkning och periodisering av årets skatteintäkter.

Offentliga investeringsbidrag periodiseras över nyttjandeperioden.

Förväntade intäkter för integration är uppbokade till 100 % då de bedöms som tillförlitliga.

Anslutningsavgifter för VA periodiseras och redovisas som intäkt i resultaträkningen med 1/30-del varje år. I balansräkningen redovisas dessa som långfristiga skulder.

NOT 2. UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Twister

Kommunen har ett ärende i Förvaltningsrätten gällande friskolas rätt till bidrag för elev i grundskolan.

Jämförelsestörande poster

I RKR R11 klassificeras jämförelsestörande poster som resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Upplysningar om sådana händelser lämnas i resultaträkning samt i not. Vara kommun gör en bedömning från fall till fall vad som ska tas upp som jämförelsestörande poster.

NOT 3. VERKSAMHETENS INTÄKTER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Försäljningsintäkter	21	35	23	33
Taxor och avgifter	68	68	73	73
Hyror och arrenden	39	73	39	80
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	89	90	90	90
Bidrag och gåvor från privata aktörer	1	1	1	1
Offentliga bidrag	0	31	0	31
EU-bidrag	0	0	0	0
Övriga bidrag	7	9	10	11
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	32	32	36	38
Intäkter och exploateringsverksamhet och tomträtter	1	1	6	6
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar	1	1	1	1
Övriga verksamhetsintäkter	3	4	2	5
Summa	262	345	281	369

NOT 4. VERKSAMHETENS KOSTNADER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	765	801	801	837
Pensionskostnader	70	72	100	102
Lämnade bidrag	51	33	58	42
- varav försörjningsstöd	14	14	15	15
Köp av verksamhet	168	168	181	181
Lokal- och markhyror samt- övriga fastighetskostnader	64	77	66	68
inköp av material och varor	48	51	52	52
Inköp av tjänster	57	62	59	57
Realisationsförluster och utrangeringar	0	0	0	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0	0	0	0
Bolagsskatt	0	1	0	2
Övriga verksamhetskostnader	68	85	64	115
Summa	1 291	1 350	1 381	1 456

NOT 5. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Avskrivning immateriella tillgångar	0	0	0	0

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Avskrivning byggnader och anläggningar	57	66	70	79
Avskrivning maskiner och inventarier	15	17	18	21
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0	0	0	3
Summa	72	83	88	103

NOT 6. SKATTEINTÄKTER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Preliminär kommunalskatt	814	814	847	847
Preliminär slutavräkning innevarande år	13	13	3	3
Slutavräkning differens föregående år	4	4	-4	-4
Mellankommunal kostnadsutjämning	0	0	0	0
Övriga skatter	0	0	0	0
Summa	831	831	846	846

NOT 7. GENERELLA STATSBI DRAG & UTJÄMNING

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Inkomstutjämningsbidrag	233	233	239	239
Kostnadsutjämning	10	10	17	17
Regleringsbidrag	38	38	49	49
Kommunal fastighetsavgift	41	41	46	46
Bidrag/avgift för LSS-utjämningen	24	24	19	19
Övriga bidrag i utjämningsystemet	0	0	0	0
Övriga generella bidrag från staten	7	7	0	0
Summa	353	353	370	370

NOT 8. FINANSIELLA INTÄKTER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Utdelningar från koncernföretag	0	0	0	0
Utdelningar på aktier och andelar	0	0	0	0
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0	0	0	0
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0	0	0	0
Ränteintäkter	11	1	16	3
Borgensavgifter	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	0
Summa	11	1	16	3

NOT 9. FINANSIELLA KOSTNADER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Räntekostnader	16	15	24	23
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	9	9	6	6
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar	0	0	6	0
Förlust id försäljning av finansiella instrument	0	0	0	0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0
Summa	25	24	36	29
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	14	14	21	21
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	14	14	21	21
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	0	0	0	0

NOT 10. EXTRAORDINÄRA POSTER

Vara kommun samt koncern har inga extraordinära kostnader under år 2023 eller 2024.

NOT 11. JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Nedskrivning VaraNet AB aktier	0	0	6	0
Summa	0	0	6	0

NOT 12. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Vara kommun eller koncernen har inga immateriella tillgångar 2023 eller 2024.

NOT 13. MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående anskaffningsvärde	2 256	2 720	2 484	2 955
Inköp	228	235	171	213
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	-2	-3
Överföringar	0	0	-1	-3
Utgående anskaffningsvärde	2 484	2 955	2 652	3 162
Pågående investeringar	274	274	271	274
Ingående avskrivningar	-816	-894	-873	-959
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	2	3
Överföringar	0	0	0	1
Årets avskrivningar	-57	-65	-70	-79

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Utgående avskrivningar	-873	-959	-941	-1 034
Ingående nedskrivningar	0	-34	0	-34
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående nedskrivningar	0	-34	0	-34
Summa	1 611	1 962	1 711	2 094
Därav finansiell leasing	116	84	117	79
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	25,2	29,5	21,1	26,3

NOT 14. MASKINER OCH INVENTARIER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående anskaffningsvärde	291	332	319	363
Inköp	30	34	31	39
Försäljningar	-2	-3	-1	-1
Utrangeringar	0	0	-1	-1
Överföringar	0	0	1	1
Utgående anskaffningsvärde	319	363	349	401
Pågående investeringar	0	0	0	3
Ingående avskrivningar	-244	-259	-257	-275
Försäljningar	1	1	1	1
Utrangeringar	0	0	1	1
Överföringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-14	-17	-18	-21
Utgående avskrivningar	-257	-275	-273	-294
Ingående nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	-3
Utgående nedskrivningar	0	0	0	-3
Summa	62	88	76	104
Därav finansiell leasing	19	19	34	34
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	6,2	7,0	8,1	9,4

NOT 15 ÖVRIGA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående anskaffningsvärde	2 739	2 739	2 744	2 744
Inköp				
Utgående redovisat värde	2 739	2 739	2 744	2 744

NOT 16. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm				
Vara Bostäder AB	13	0	13	0
Vara Industrifastigheter AB	1	0	1	0
VaraNet AB	6	0	0	0
Vara Konserthus AB	2	0	2	0
Andel Gölska IT	2	2	2	2
Andel Kommuninvest	19	19	20	20
Andel Avfall & Återvinning Skaraborg	3	3	3	3
Andel Räddningstjänsten Skaraborg	5	5	5	5
Andel/aktier övriga	0	0	0	0
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm	51	29	46	30
Långfristig utlåning				
Vara Bostäder AB	362	0	397	0
VaraNet AB	1	0	7	0
Övriga långfristiga fordringar	0	0	0	0
Summa långfristiga utlåning	363	0	404	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	414	29	450	30

NOT 17. BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR

Vara kommun har inga bidrag till infrastruktur.

Kommunfullmäktige beslutade i september 2014 att medfinansiera utbyggnaden av E20 med 48 miljoner kronor. Bidraget redovisas som en avsättning i balansräkningen och kostnadsfördes i sin helhet under 2014.

NOT 18. FÖRRÅD OCH EXPLOATERINGSFASTIGHETER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Förråd	1	1	1	1
Exploateringsfastigheter	5	5	5	5
Summa	6	6	6	6

NOT 19. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Kundfordringar	20	18	21	18
Kommunalskattefordringar	36	36	12	12
Övriga kortfristiga fordringar	1	3	3	5
Upplupna generella statsbidrag	0	0	0	0
Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	19	19	11	11
Fordran kommunal fastighetsavgift	33	33	41	41

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	30	30	26	29
Summa	139	139	114	116

NOT 20. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Vara kommun eller koncernen har inga kortfristiga placeringar 2023 eller 2024.

NOT 21. KASSA OCH BANK

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Kassa	0	0	0	0
Bank	97	97	107	108
Summa	97	97	107	108

NOT 22. EGET KAPITAL

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående eget kapital	932	940	1 000	1 012
- varav justering av eget kapital	311	311	0	0
Årets resultat	68	72	8	-1
Utgående eget kapital	1 311	1 323	1 008	1 011
- varav resultatreserv	0	0	0	0
- varav resultatutjämningsreserv	59	59	59	59

NOT 23. AVSÄTTNING TILL PENSIONER INKLUSIVE LÖNESKATT

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt	83	86	100	103
Nyintjänad pension	9	9	0	0
Årets utbetalningar	-2	-2	-2	-2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	6	6	3	3
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	1	1	2	2
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/överföring till stiftelse	0	0	-42	-42
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0	0
Förändring löneskatt	3	3	-9	-9
Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt	100	103	52	55

NOT 24. ANDRA AVSÄTTNINGAR

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Övrig avsättning	5	9	5	25
Bidrag för infrastruktur redovisat värde vid årets början	51	51	41	41
Nya avsättningar	1	1	7	7
Ianspråktaga avsättningar	-11	-11	-12	-12
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	41	41	36	36
Summa	46	50	41	61

NOT 25. LÅNGFRISTIGA SKULDER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	801	801	901	901
Långfristig leasingskuld	141	105	158	117
Förutbetalda intäkter anläggnings-/anslutningsavgifter	22	22	22	22
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	17	17	20	20
Summa	981	945	1 101	1 060
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)	21,5	21,5	20,6	20,6
Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)	18,8	18,8	20,6	20,6
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	2,04	2,04	2,66	2,66
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,73	2,73	2,61	2,61
Kapitalförfall av lån				
0-1 år	100	100	250	250
1-3 år	375	375	300	300
3-5 år	251	251	250	250
5-10 år	75	75	100	100
Över 10 år	0	0	0	0
Genomsnittlig räntebindningstid	2,13	2,13	2,61	2,61

NOT 26. KORTFRISTIGA SKULDER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0	0	0
Leverantörsskulder	54	62	64	71
Moms och punktskatter	2	3	2	2
Personalens skatter, avgifter och avdrag	27	28	28	30
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)	53	55	51	53
Upplupna pensionskostnader	27	28	29	29

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Kommunalskatteskulder	0	0	29	29
Övriga kortfristiga skulder	14	6	18	10
Förutbetalda generella statsbidrag	0	0	0	0
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar	7	6	0	0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	37	36	41
Summa	215	225	257	265

NOT 27. PANTER OCH DÄRMED JÄMFÖRLIGA SÄKERHETER

Vara kommun eller koncernen har inga pantar eller jämförliga säkerheter 2023 eller 2024.

NOT 28. PENSIONSFRÖPLIKTELSE SOM INTE TAGITS UPP BLAND SKULDERNA ELLER AVSÄTTNINGARNA

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt	302	302	304	304
Årets utbetalningar	-18	-18	-19	-19
Ränte- och basbeloppsuppräknin	20	20	20	20
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	0	0	0	0
Minskning ansvars förbindelse genom tecknade av försäkring/överföring till stiftelse	0	0	0	0
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0	0
Förändring löneskatt	1	1	1	1
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt	305	305	306	306

NOT 29. ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER

Vara kommun har ingått i en solidarisk borgen som för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. 296 kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 miljarder kronor och totala tillgångar till 604 miljarder kronor. Vara kommuns del i borgensansvaret är 0,17 % vilket motsvarar 1 000 mkr.

För att återställa VaraNet AB eget kapital krävs 15 mkr. Det finns ingen formell förpliktelse att kommunen hjälper till att säkerställa kapitalet, men bedömningen är att kommunen ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kommer att säkra kapitalet.

NOT 30. LEASING

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Finansiella leasingavtal				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	149	97	151	92
Nuvärde minimileaseavgifter	120	85	121	80
Därav förfall inom 1 år	5	3	5	3
Därav förfall inom 1-5 år	19	12	19	12
Därav förfall senare än 5 år	97	70	97	65
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	22	22	42	42
Nuvärde minimileaseavgifter	20	20	37	37
Därav förfall inom 1 år	3	3	5	5
Därav förfall inom 1-5 år	18	18	32	32
Därav förfall senare än 5 år	0	0	0	0
Icke uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 1 år				
Minimileaseavgifter	12	12	9	9
Med förfall inom 1 år	8	8	6	6
Med förfall inom 1-5 år	4	4	3	3
Därav förfall senare än 5 år	0	0	0	0

NOT 31. JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Avskrivningar	72	84	88	100
Nedskrivningar	0	4	6	3
Utrangeringar	0	0	0	0
Gjorda avsättningar	22	23	11	27
Återförda avsättningar	0	-4	0	0
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
Orealiserade kursförändringar	0	0	0	0
Upplösning av bidrag till infrastruktur	0	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0	0	0	0
Summa	94	107	105	130

NOT 32. ÖVRIGA LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER SOM TILLHÖR DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Utbetalning av avsättning för pensioner	-2	-2	-52	-52
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	-17	-17	-12	-12
Bolagsskatt	0	3	0	2
Summa	-19	-16	-64	-62

NOT 33. POSTER SOM REDOVISAS I ANNAN SEKTION

Mkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgång	-1	-2	-1	-1
Summa	-1	-2	-1	-1

NOT 34. UPPLYSNINGAR OM UPPRÄTTADE SÄRREDOVISNINGAR

Vara kommun särredovisar VA-redovisning enligt lag om allmänna vattentjänster.

Upprättade särredovisningar finns tillgängliga på Vara kommuns hemsida.

NOT 35. UPPLYSNING OM KOSTNADER FÖR RÄKENSKAPSREVISION

Tkr	Kommunen 2023	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Koncernen 2024
Sakkunnigt biträde	140	140	150	150
Förtroendevalda revisorer	100	100	80	80
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)	0	272	0	340
Summa	240	512	230	570

Not 36. INTERNA MELLANHAVANDEN MED KONCERNFÖRETAG

Mkr	Försäljning köpare	Försäljning säljare	Fordringar borgenär	Skulder gäldenär
Vara kommun	12	18	410	16
Vara Bostäder AB	3	9	0	400
Vara Industrifastigheter AB	1	0	6	0
VaraNet AB	0	1	0	7
Vara Konserthus AB	14	2	10	3
Summa	30	30	426	426
	Fin. poster mottagare	Fin. poster betalare	Givna bidrag	Mottagna bidrag
Vara kommun	13	0	16	0
Vara Bostäder AB	0	13	0	0
Vara Industrifastigheter AB	0	0	0	0
VaraNet AB	0	0	0	0
Vara Konserthus AB	0	0	0	16
Summa	13	13	16	16

Revisionsberättelse

VARA KOMMUN

RV 2025/4
2025-04-11
2025.51

Revisorena i Vara kommun, 2025-04-09

Till: Kommunfullmäktige i Vara kommun,
Organisationsnummer: 21000–2924

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorena ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktningen och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprovning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning och genomfört fördjupade granskningar av organisation och säkerhetsmedvetenhet inom informations- och IT-säkerhetsarbetet, det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier inom personlig assistans samt inköp och upphandling i Vara Bostäder AB respektive Industrifastigheter AB. Vi har därtill genomfört grundläggande granskning av styrelse och nämnder.

Vi vill särskilt uppmärksamma resultatet från granskningen avseende välfärdsbedrägerier där vår bedömning är att socialnämnden inte säkerställt en ändamålsenlig styrning och samverkan eller en tillräcklig intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier inom personlig assistans. Vidare visar vår granskning av inköp och upphandling att Vara Bostäder AB respektive Industrifastigheter AB inte har en tillräcklig kontroll och uppföljning avseende inköp och upphandling. Granskningen visar på omfattande brister i vårt stickprov. Vi kommer under året särskilt följa vilka åtgärder som vidtas utifrån granskningarna. Bortsett från detta framgår vår bedömning nedan.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Vara kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte förenligt med det finansiella målet samt verksamhetsmässiga målen som kommunfullmäktige fastställt. Vi

VARA KOMMUN

konstaterar att den samlade bedömningen i årsredovisningen är att god ekonomisk hushållning inte uppnås.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Vara kommun, digital underskrift och datum enligt nedan

Mattias Andersson
Ordförande

Fredrik Sääv
Vice ordförande

Anderz Erlandson

Linga Hammar

Mikael Hernborg

Inger Gustafsson

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: SVEN MATTIAS ANDERSSON
Date: 2025-04-10 07:12:57
BankID refno: 01961e1d-64dd-7171-8c3c-bac2d7d83f47

Ordförande: Mattias Andersson (HVKB)

Signed by: JAN FREDRIK SÄÄV
Date: 2025-04-11 10:19:35
BankID refno: 019623ee-b132-7980-9da1-195cc5e9750d

Vice ordförande: Fredrik Sääv (M)

Signed by: Jan Anders Erlandsson
Date: 2025-04-11 12:02:03
BankID refno: 0196244c-6316-74e8-bd15-a6bc6cd13d49

Kommunrevisor: Anders Erlandsson (M)

Signed by: LINGA INGA-LILL CHRISTINA HAMMAR
Date: 2025-04-11 12:13:33
BankID refno: 01962456-ec1d-79a2-990f-aaf79a0d89d1

Kommunrevisor: Linga Hammar (SD)

Signed by: BÖRJE MIKAEL HERNBORG
Date: 2025-04-11 16:53:10
BankID refno: 01962557-0113-7407-b5dd-d5a1660e029e

Kommunrevisor: Mikael Hernborg (S)

Signed by: INGER GUSTAFSSON
Date: 2025-04-11 17:09:47
BankID refno: 01962566-1a6b-7472-8185-656ca21a2cc2

Kommunrevisor: Inger Gustafsson (C)

Bilagor

Bilaga 1; Sammanställning nämndernas och bolagens indikatorer

Attraktivt Vara med livskvalitet för alla

Indikatorer	Mål 2024	Utfall 2024	Enhet
 Företagsklimat, sammanfattande omdöme.	Minst 4	4,07	SBF
 Bygglar kommunal mark för etablering, antal hektar.	Minst 15 sammanhängande hektar	15	SBF
 Nettotillskott av bostäder per år.	Minst 40 st./år	17	SBF
 Planberedskap för nya bostäder som kan byggas i efterfrågade lägen med stöd av gällande detalplaner den 31/12, antal	Minst 120 st.	492	SBF
 Elbilsladdpunkter, totalt antal	Ska öka	88	SBF
 Minst ett område med förebyggande insatser i alla verksamheter med syftet att stärka individens egna resurser.	100 %	100 %	SN
 Öka antalet personer som använder hjälpmedlet digital tillsyn inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshinder	75 %		SN
 Minst ett område där verksamheten arbetat för att inkludera personer som står utanför arbetsmarknaden.	100 %	100 %	SN
 Handlagda bygglov inom sju veckor från att ansökan är komplett, %	90 %	94 %	MBN
 Andel genomförda kontroller i relation till den gällande kontrollplanen för livsmedel, %	100 %	100 %	MBN
 Andel genomförda tillsyner gällande olovliga åtgärder inom Plan- och bygglagen (PBL) i relation till tillsynsplanen %.	Ska öka	36 %	MBN
 Antalet besökare, antalet unga besökare	Ska öka		Vara Konserthus AB
 Andel hushåll med tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten -utanför tätort och småort.	98,5		VaraNet AB
 Andel hushåll med tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s (faktisk hastighet) – utanför tätort och småort.	75%		VaraNet AB

SBF= *Samballsbyggnadsförvaltningen*, SN= *Socialnämnden*, MBN= *Miljö- och byggnadsnämnden*, BIN= *Bildningsnämnden*, FUS= *Förvaltningen för utveckling och service*, TN= *Teknisk nämnd*

Verksamhet med god kvalitet

Indikatorer	Mål 2024	Utfall 2024	Enhet
 Servicemätning - Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index	Minst 80	80,1	FUS
 Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med politiker i kommunen, andel (%)	Minst 95 %		FUS
 Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	Minst 95 %		FUS

 Medborgarundersökningen - Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	Minst 70 %		FUS
 Medborgarundersökningen - Kommunens politiker upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	Minst 60 %		FUS
 Leveranssäkerhet & kvalitet av dricksvatten	Hög		TN
 Rening av avloppsvatten	Under årliga riktvärden		TN
 Upplevd kundnöjdhet fastighet	80 %	76 %	TN
 Upplevd kundnöjdhet lokalvård	80 %	90 %	TN
 Upplevd kundnöjdhet kost	80 %	84 %	TN
 Måluppfyllelse av gata/parks uppdrag	Hög		TN
 Andel (%) elever som i förskoleklass klarar kartläggningen i Hitta matematiken.	Minst 90%		BIN
 Andel (%) elever som i förskoleklass klarar nationella kartläggningen Hitta språket.	Minst 90%		BIN
 Andel (%) elever i årskurs 3 som uppnått kravnivån på de olika nationella proven.	Minst 90%	89,4 %	BIN
 Andel elever (%) i åk 6 som uppnått kunskapskraven (betyg A-E) på de olika nationella proven.	Minst 90%	83,85 %	BIN
 Medelvärde elever åk 5 som upplever att de är trygga i skolan.	8	7,6	BIN
 Medelvärde elever åk 8 som upplever att de är trygga i skolan.	8	6,6	BIN
 Medelvärde elever i åk 2 på gymnasiet som upplever att de är trygga i skolan.	8	8,4	BIN
 Medelvärde elever i åk 5 som upplever att de har studiero på lektionerna.	7	5,6	BIN
 Medelvärde elever i åk 8 som upplever att de har studiero på lektionerna.	7	5,1	BIN
 Medelvärde elever i åk 2 på gymnasiet som upplever att de har studiero på lektionerna.	7	6,2	BIN
 Andel (%) elever i grundskolan med frånvaro över 20 %	Ska vid ht 2024 ha minskat med 20 % jämfört med ht 2023.	9,5 %	BIN
 Andel (%) elever på gymnasiet med frånvaro över 20%	Ska minska		BIN
 Andel (%) elever som började på ett nationellt program för tre år sedan och tog gymnasieexamen inom tre år.	85%	83 %	BIN
 Antal besökare till badhusen årligen	112 000	90 022	BIN
 Antal unika deltagare i kulturskolans verksamheter årligen	350	248	BIN
 Antal besökare på biblioteken årligen	100 000	87 201	BIN
 Antal besökare på fritidsgårdarna årligen	15 000		BIN

 Andel (%) elever i grundskolan med frånvaro över 20 %	Ska vid ht 2025 ha minskat med 50 % jämfört med ht 2023		BIN
 Andel (%) elever i grundskolan med frånvaro över 50 %	Ska vid ht 2024 ha minskat med 10 % jämfört med ht 2023	1,74 %	BIN
 Andel (%) elever i grundskolan med frånvaro över 50%	Ska vid ht 2025 ha minskat med 25 % jämfört med ht 2023		BIN
 Minst ett exempel per enhet på kvalitetsförbättrande åtgärd under den aktuella perioden.	100 %	100 %	SN
 Andel överprövade beslut som avgjorts i enlighet med nämndens beslut	90 %	86,7 %	SN
 Andel brukare som har varit delaktiga vid upprättande av genomförandeplaner.	100 %	65,5 %	SN
 Fallskador bland personer 80 + ska minska.	Ska minska	4 681	SN
 Nöjd-kund-index, NKI, avseende miljö- och häls oskydd	Minst 75	75 %	MBN
 Nöjd-kund-index, NKI, avseende bygglov	Minst 75	75 %	MBN
 Nöjd-kund-index, NKI, avseende livsmedelskontroll	Minst 75	76 %	MBN
 Andel av inkomna ärenden via kommunens e-tjänster %	Ska öka	65 %	MBN
 Antal överprövade beslut som avgjorts i högre instans i enlighet med nämndes beslut, %.	Minst 90 %	86 %	MBN
 Serviceindex	85		Vara Bostäder AB
 NPS (Net Promoter Score)	Ska bibehållas	79 %	Vara Konserthus AB

SBF= Samhällsbyggnadsförvaltningen, SN= Socialnämnden, MBN= Miljö- och byggnadsnämnden, BIN= Bildningsnämnden, FUS= Förvaltningen för utveckling och service, TN= Teknisk nämnd

Välmående arbetsplats

Indikatorer	Mål 2024	Utfall 2024	Enhet
 Förskolpersonalens korttidsjukfrånvaro	Under 4%	2,3 %	BIN
 Omsättning av personal	Ska minska i %	12,3 %	SN
 Mångfalden gällande representation bland musikerna i BBB och NGBB	Ska öka		Vara Konserthus AB

SBF= *Sambällsbyggnadsförvaltningen*, SN= *Socialnämnden*, MBN= *Miljö- och byggnadsnämnden*, BIN= *Bildningsnämnden*, FUS= *Förvaltningen för utveckling och service*, TN= *Teknisk nämnd*

Hållbar ekonomi

Indikatorer	Mål 2024	Utfall 2024	Enhet
 Energiförbrukning	80 kWh/kvm	96,7 %	Vara Bostäder AB
 Energiförbrukning	Mål: 61kWh/kvm	55 %	Vara Industrifastigheter AB
 Flerårig budget för de olika scenkonstområdena.	Ingen avvikelse		Vara Konserthus AB
 Intäkter via partners, fonder och stiftelser	Ska öka		Vara Konserthus AB